

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto – Izhaja vsako sredo – Posamezna številka 10 din – LETNA NAROČNINA 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje – TEK. RAČUN pri Komunalni banki v Novem mestu št. 60-KB-18-Z-24

LETO IX.

NOVO MESTO, 19. MARCA 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV
UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 80 —
Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 —
Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje »Slovenski
poročalec« Ljubljani

PRVIH 1200 BRIGADIRJEV IN BRIGADIRK IZ VSEH KRAJEV SLOVENIJE JE PRED-
ZADNJI PONEDELJEK PRIŠLO NA AVTO-CESTO LJUBLJANA-ZAGREB, Z VESELIJEM
IN NAVDUSENJEM SO SE LOTILI NALOG, ČEPRAV JIH JE HLADNO IN SLABO
VREME ZLASTI PRVE DNI MOČNO OVIRALO V DOLEVNEM POLETU. VENDAR,
KDO BI SE MOGEL USTAVITI SILI MLADIH SRC, KI »GORE OBRACA«? TUDI SNEG
IN MRAZ JIM NISTA MOGLA DO ŽIVEGA. NAŠI LJUDJE SO BRIGADIRJE IN BRIGA-
DIRKE POVSOD TOPLO SPREJELI. TAKO JE PRAV, SAJ GRE ZA ENO NAJVEČJIH
DEL, KI BODO SPREMENILA LICE DOLENJSKE IN NAM ODPRLA OKNO V SVET.
— NA SLIKI: S SPREJEMA BRIGAD NA NOVOMEŠKEM GLAVNEM TRGU V PONE-
DELJEK 10. MARČA.

Zadnjihji smo si ogledali rast posameznih gospodarskih vej v okraju, danes pa si pogledamo, kaj jo je predvsem omogočilo. **Gospodarske investicije v okraju** so v zadnjih 4 letih presegle vsa naša pričakovanja, saj smo vložili s pomočjo zveze in republike ter s lastnimi sredstvi v naša podjetja kar 2 milijardi in 60 milijonov dinarjev, v negospodarske investicije pa milijardo in 374 milijonov dinarjev. Iz zveznih in republiških sredstev je šlo v te namene skupno 1.635.900.000 din. iz okrajnih in občinskih virov pa milijardo 789.300.000 din. Tako je n. pr. dobilo gospodarstvo v okraju leta 1954 kreditov v višini 895 milijonov, 1955 361 milijonov, 1956 173 milijonov in lani 673 milijonov din. Razen tega smo dobili za zgraditev in opremo nove melekarne 182 milijonov dinarjev, kmetijstvo pa je mi-mo tega dobilo v teh 4 letih približno 112 milijonov din dotacij. Od skupnih sredstev je odpadlo v odstotkih:

BETI, Novoles, Belsad in Destilacija na Mirni.

Kmetijstvo je črpalo investicije za novo melekarno v Novem mestu in za Vinsko klet v Metliki, za veterinarsko bolnišnico, za drž. posestva in kmetijske šole, za KZ in delno za gradnjo gnojničnih jam, gospodarskih poslopij privatnikov, za obnovo vinogradov in sadovnjakov.

V teh letih smo zgradili precej logarnic, gozdnih poti in cest, izboljšali tovarni promet podjetja GORJANCI, investirali v gostinske lokale v Novem mestu, Dol. Toplicah in Smarjskih Toplicah, v Črnomlju in drugje. Začeli smo graditi odprte baze v Dol. Toplicah, obnavljati se hotel KANDIJA, grad OTOC-CEC, in Smarješke Toplice. Zrasla so nekatera močna obrt. na podjetja v Gotni vasi, Mirni peči, Novem mestu, Črnomlju, Sentjerneju, Mirni Trebnjem, na Dvoru in v Žužemberku.

Zapostavljena je pa bila trgovina, ki je pri delitvi investicij nismo dovolj upoštevali. Zdaj bo na vrsti tudi ta važna panoga.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pogled nazaj na tisto, kar smo dosegli, nas navdaja s ponosom in močjo, pogled v prihodnost pa z navdušenjem in s poletom za nove napore.

Z OKRAJNE KONFERENCE ZVEZE

BETI, Novoles, Belsad in Destilacija na Mirni.

Kmetijstvo je črpalo investicije za novo mlekararno v Novem mestu in za Vinsko klet v Metliki, za veterinarsko bolnišnico, za drž. posestva in kmetijske šole, za KZ in delno za gradnjo gnojničnih jam, gospodarskih poslopij privatnikov, za obnovo vinogradov in sadovnjakov.

V teh letih smo zgradili precej logarnic, gozdnih poti in cest, izboljšali tovarni promet podjetja GORJANCI, investirali v gostinske lokale v Novem

mestu. Dol. Toplicah in Smarje-
 ških Toplicah, v Črnomlju in
 drugje. Začeli smo graditi odpr-
 tizen v Dol. Toplicah, obnavlja-
 se hotel KANDIJA, grad OTO-
 CEC, in Smarješke Toplice...
 Zrasla so nekatera močna obrt-
 na podjetja v Gotni vasi, Mirni
 peči, Novem mestu, Črnomlju,
 Sentejerneju, Mirni Trebnjem.
 na Dvoru in v Žužemberku.

Zapostavljena je pa bila trgovina, ki je pri delitvi investicij nismo dovolj upoštevali. Zdaj bo na vrsti tudi ta važna panoga.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pogled nazaj na tisto, kar smo dosegli, nas navdaja s ponosom in močjo, pogled v prihodnost pa z navdušenjem in s poletom za nove napore.

Z OKRAJNE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV OKRAJA NOVO MESTO

Pred koncem letne konference Zveze komunistov novomeškega okraja sta govorila tudi tovariša Viktor Avbelj - Rudi in Niko Šilih. — Za novega sekretarja je bil ponovno izvoljen Jože Borštnar

215 delegatov je zastopalo 2.270 članov Zveze komunistov iz 111 osnovnih organizacij na celodnevni okrajni letni konferenci, ki je bila v petek 14. marca v novomeškem Domu JLA. Razen gostov in predstavnikov JLA sta se je udeležila tudi član izvršnega komiteja CK ZKS Viktor Aybelj-Rudi in član CK ZKS Niko Šilih. Po poročilih, razpravljanju in razrešitvi dosedanjega ok. komiteja so delegati izvolili nov 39-članski okrajni komitej ZKS in 5-člansko revizijsko komisijo.

Obsežno in izčrpno poročilo o uspehih in pomanjkljivostih v delu komunistov v okraju ter o vlogi in mestu komunistov v borbi za zgraditev socializma je

prebral sekretar OK ZKS tovariš Jože Borštnar. Potem ko je ocenil razmerje sil v svetu teboj za mir, je sekretar Borštnar obširno govoril o socialističnem razvoju po VI. kongresu ZKJ ter velikih uspehih, ki jih je dalo naši skupnosti družbeno in delavsko samopripravljanje ter aktivnost množičnih družbenih organizacij, kar vse zajema milijone naših delovnih ljudi in ustvarja blagostanje, gospodarsko moč in trden nadaljnji razvoj socialističnih sil na vseh področjih življenja.

Razvoj našega gospodarstva, uspehi in napredek naše zmanjše politike kot nadaljnji razvoj notranje-političnega življenja v državi so omogočili tudi celoten razvoj novomeškega okraja. Leta je bil posebej v obdobju zadnjih 4 let zlasti v smeri gospodarske, kulturne in politične rasti tako obsežen in uspešen, kot ga Dolenjska v preteklosti še nikoli ni poznala. Zlasti pomemben je bil razvoj industrijskih podjetij kot osnove za razvoj

ostalnih gospodarskih panog in za zaposlitev odvisne delovne sile. Poročilo je precej podrobno obdelalo ta napredek, prav tako rast kmetijstva in združništva ter prve, še precej skromne oblike in uspehe novega, pogodbenega sodelovanja kmeta z zadrugami (kooperacijo). Ugotovilo je pa s stvarnimi podatki, da je le v takem sodelovanju

in dvigu proizvodnje rešitev za kmeta in družbo. Prav tako je poročilo obravnavalo nekatere probleme s področja obrti, blagovnega prometa in trgovine, poslovanje občin in utrjevanje komunalnega sistema, sestavo občinskih ljudskih odborov in delo organov družbenega ter delavskega samoupravljanja v kraju. Ocenilo je tudi vlogo zborov volivcev in še posebej naloge in delo sindikalnih organizacij v kraju, kot tudi sodelovanje kolektivov z občinskimi odbori v luči nalog, ki se zdaj pred nami.

... Ne moremo mimo dejstva, da v ugotovitvah, da so bili komunisti tisti, ki so v tem pestrenem dogajanju in rasti komunalnega gospodarstva in političnega življenja nosili največje breme... » je med drugim dejal tožni varši Borštinar in pripomnil, da komunistom v okraju ob vselej doslej doseženih uspehih in prehojeni poti ni težko stopiti pred ljudstvo ter javno podajati obljude dela. Seveda bi bili uspehi lahko še večji, če bi se vsi komunisti enako požrtvovalno udeleževali na različnih področjih družbeno političnega dogajanja, toda številke potrjujejo, da je le še precejšen del članov ZK neaktivni, medtem ko nosijo drugi del glavno težo bremen.

(Nadaljevanje na 3. strani)

tovarna zdravil KRKA, MOTO
MONTAŽA, NOVOTEKS, raz-
širjena Industrija perila in In-
dustrija čevljev, KREMEN in
številna druga podjetja v No-
vem mestu, prenos prvih indu-
strijskih obratov v Žužemberk,
Kostanjevico in Mokronog, vse
to so mejniki ob poslavljanju
od zaostalosti in revščine, v ka-
teri smo tičali dolga stoletja.

Zravska je cela vrsta manjših krajevnih podjetij, delavnice in združenih obratov. Nad 10.000 ljudi je dobilo zaposlitev v domačem okraju. Elektrike dojenjsko podožele prve zadnje vojno skorajda ni poznalo, v letih 1945—1957 pa smo elektrificirali 713 vasi. Obnovljene vasi, mesta, nove ceste, nove in obnovljene šole, stanovanja, prometni in zdravstveni domovi, kanalizacije in melioracije, nova mlekarna v Novem mestu, vinska klet v Metliki, nova veterinarska bolnišnica in osemeljevalnica v Novem mestu, dijaški dom v Črnomlju — na vsakem koraku srečujemo pridobitve, o katerih smo nekoč samo sanjali.

Vse to — in še marsikaj drugega v gospodarstvu, šolstvu, kulturi, zdravstvu, prometu, socialni službi in pod. — so mečniki, ob katerih izgubljata bleda sedelica »nerazvitost« in »zaostanost« svoj nekdanji žalosten pomen, združen z beraško palico s siromaštvom in z izseljevanjem v tujino. Se važnejši kot materialni temelji pa so novi družbeni odnosi, naš uspeh v graditvi socialističnega družbe, ne-političnega življenja. Družbeno in delavsko samoupravljanje zamenjuje nekdanjo »oblast nad ljudmi« z resnično oblastjo ljudi samih s seboj. Vse, kar smo po vojni dosegli, zgradili in ustvarili, je bilo narejeno s po-

budo in z veliko zavestjo vsi naši delovnih ljudi. To, česa prej nikoli ni bilo, vemo zdaj: zadnji gorski vasi, v še tak majhnem podjetju ali delavnici v socialistični državi delamo zase. V tem spoznanju je vsakravnost velikih uspehov naš graditve in temelj moči naš Jugoslavije.

Ogromni napor, so bili potrebni, da smo iz nerazvite Dolenjske v kratkem poldruger desetletju naredili to, kar danes že imamo in uživamo. Reče še veliko dela pred nami; če kaj nas nadaljnje utrjevanje naše mlade industrije, predvsem pa bo treba dvigniti kmetijstvo in razširiti njegovo proizvodnjo. Veliko je potreb, ki jih predvojno sploh nismo poznali: šola nam manjka stanovanj, šol, novih zdravstvenih ustanov, prometnih sredstev, komunalnih naprav, trgovin in pod. Toda zdaj, ko smo s pomočjo socialistične skupnosti in s pridnostjo našega delovnega človeka po stavili temelje za nadaljnjo izgradnjo, nam bo lažje. Hitreje bomo dosegali cilje, ki smo jih v preteklih tednih in mesecih na zborih volivcev in zborovanih znova postavljali.

Z našim vztrajnim delom v organih družbenega samoupravljanja bomo hitreje rešili probleme, od katerih sta odvisna napredek in srečnejše življenje vsakega posameznika in vse skupnosti!

rodi ter za lepše življenje vseh delovnih ljudi naše dežele, se spomnimo tudi mejnikov, ki smo jih doslej postavili. Kažejo nam pogumno pot v svetlo bodočnost.

Pred 300.000 Beograđana je v nedeljo dopoldne govoril na velikem zborovanju v Beogradu predsednik republike maršal Tito, ki je med drugim dejal tudi tole:

Tovariši in tovarišice! Re dni končujemo predvotilno dejavnost v naši državi. 23. marca bode volitve v naše najvišje državno telo, v zvezno ljudsko skupščino, prav tako pa tudi v republi-

ške skupštine. Predvolilna dejavnost je predvsem pokazal nezmišljivo enotnost naših narodov ter je imela drugačen značaj od predvolilne aktivnosti prejšnjih volitev. Sedanja aktivnost je bila v skladu z našimi današnjimi komunalnim sistemom, z našo administrativno reorganizacijo itd. In še nekaj: t. volilna aktivnost je potekala znaku jugoslovanske enotnosti in medsebojnega spoznavanja raznih problemov; ljudje republik se odhajali v drugo in govorili o svojih uspehih in svojih težavah. To je najboljši način da se naša socialistična skupnost vse bolj krepi kot enotna skupnost in da v njej ljudstvo sam odloča, kako bo storilo vse za čim boljše pogoje svojega življenja.

Nočem reči, da danes lahko vsa
kdo kupi, kolikor hoče. Ne more
ker še nima dovolj sredstev.
Vendar danes že imamo vsega
imamo proizvode naših delovni-
ljudi, ki jih je dala naša indus-
trija, zgrajena na tisti bazi
industriji. Tu smo mi dosegli
ogromne uspehe in napravili
prelomnico glede nadaljnjega
razvoja industrije v naši državi.

Za nas je bilo važno tudi, da se kmetijstvo, ki smo ga bili za nemarlji zaradi bazične industrije. Vendar vemo, da moramo tudi kmetijstvu posvetiti več pozornosti in sedaj smo mu dali prioriteto. Tako pa tudi že v prejšnjem letu uspehi niso izostali. Ti uspehi so ogromni, vendar so tudi sredstva, ki jih je s'punošna vlada v kmetijstvo, velika. Ta sredstva bodo letno višja od milijard, in bodo vložena tako da bodo naši državljanj lahko zjutri mnogo laže in po nižjih cenah prišli do tistega, kar po potrebuje.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Da bo čimprej vse pripravljeno za prihod brigad, bo prispevala okrog 3000 delovnih ur tudi mladina novomeških šol s prostovoljnim delom. Pomagali bodo

VREME

ZA ČAS OD 21. DO 30. MARCA

V splošnem nestalno vreme z razmeroma pogostimi, večinoma snežnimi padavinami. Razjasnitve ne bodo trajale več kot tri dni. Začasno bo topleje okoli 23. in morda okoli 28. marca. Večje ohladitve pričakujemo okoli 26. marca. V.M.

Miting v Novem mestu

Ob začetku del na avto cesti pripravlja štab MDB 1. aprila veliko proslavo v Novem mestu. Takrat se bodo tukaj zbrali brigadirji iz vseh bližnjih naselij. Govoril bo eden od članov zveznega izvršnega sveta. Pripravili bodo tudi več športnih tekmovalj. O tem velikem mitingu bomo še pisali.

**Sekretar OK ZK Slovenije
Jože Borštnar bere poročilo**

V NEDELJO VSI NA VOLIŠČA, VSI DO ZADNJEGA NAPREJ POD ZASTAVO, OKROG KATERE SE ZBIRAJO MILIJONI ČLANOV SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA Z
ZVEZO KOMUNISTOV NA ČELU! ZA RAZCVET SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE, ZA NAŠO SREČNEJŠO PRIHODNOST, ZA NEODVISNOST NAŠE DOMOVINE, ZA ZMAGO SO-
CIALIZMA, ZA MIR NA SVETU!

S PREDVOLILNEGA ZBOROVANJA V BRSLJINU

2 ljudmi se je treba o vsem pogovoriti

Na predvolilnem zborovanju v Brsljinu je 12. III. zvečer govoril poslanski kandidat za republikanski zbor, podpredsednik Izvršnega sveta LRS tovariš VIKTOR AVBELJ. Volivci Brsljina in okolice, ki so do kraja napolnili dvorano zadržnega doma, so z največjim zanimanjem poslušali svojega kandidata. Za izbrano poročilo o gospodarskem stanju v državi in o pismu Centralnega komiteja ZKJ so mu izrazili hvaležnost z dolgo trajnim ploskanjem.

Tovariš Avbelj je najprej govoril o gospodarskem položaju pri nas in v zvezi s tem primerjal gospodarsko stanje novomeškega okraja. Novomeški okraj je glede narodnega dohodka na prebivalca precej pod jugoslovanskim povprečjem, zlasti pa zelo nizko pod republikanskim povprečjem, saj je v tem oziru v Sloveniji na predzadnjem mestu. To narekuje, da čim hitreje in čim bolj učinkovito dvignemo prav gospodarsko zaostala področja, med katere spada tudi novomeški okraj.

Zatem je tovariš Avbelj govoril o perspektivnem gospodarskem načrtu, ki predvideva, da se bo osebna potrošnja dvigala letno za 6 do 7 odstotkov, narodni dohodek pa za 11 odstotkov letno. Potrebno je, da so zdaj z največjo skrbjo izdelani še perspektivni in letni načrti okrajnih in občinskih ljudskih odborov ter podjetij. Naloga vseh, še posebno pa organov družbenega upravljanja je, da bodo načrte uresničili in da bodo pri delitvi skupnih dohodkov upoštevana vsa vprašanja, ki zadevajo hitrejši dvig osebne potrošnje.

Tovariš Avbelj je nato govoril še o kmetijstvu in njegovi zaostanosti, ki je glavna ovira hitrejšega splošnega napredka. Iz tega razloga je v gospodar-

Z OBISKA V BRIGADNEM NASELJU VRANDUK

Med brigadirji

Vzdolž ceste je izkopen jarek. Sneg se ni skopel. Od Novega mesta do Mačkovec delajo skupine brigadirjev. Spomnim se teh mladih obrazov s sprejema na Glavnem trgu. Spremenili so se, nekaj novega žari iz njih. Ob cesti v Ločni brni kompresor. Kmetje skupaj z brigadirji v Mačkovcu kopljejo jarek. Za vo-

ZKJ in ki govori o slabostih v dosedanjem delu, je, kot je povedal tovariš Avbelj, sprožilo različne komentarje, ki pa so brez osnove. To pismo ni niti predvolilni letak niti prehodnica zaostritve ali kakršnega koli preusmerjanja naše politike, pač pa najbolj svetel dokument po vojni in dokaz naše moči. Res je zaostritev, toda le za odpravo napak in slabosti, ki so se pojavile v dosedanjem delu. Naši delovni ljudje so pismo sprejeli z odobravanjem.

Tovariš Avbelj je menil, da bi bilo pri nas mnogo manj napak in kritikarstva, če bi se o vsem pogovorili z ljudmi in jih sproti seznanili z ukrepi in sklepi. Dogaja se, da v kolektivno odločilo posameznik ali ovek krog ljudi, kolektiv pa o tem ne ve nič ali pa je postavil pred izvršeno dejstvo. V bodoče se to ne bo smelo več dogajati. Pismo CK ZKJ, ki obravnava najbolj značilne primere napak in slabosti, hkrati nakazuje tudi pot za odpravo teh slabosti.

dovod, za cesto, za novo življenje. Iz vsake hiše v vasi pomaga vsaj eden.

Tri barake so malo ven iz vasi. Razmočena prst se oprjemlje čevljev. Takoj najdem v naselju družnega, ki je hkrati komandant I. Pomurske brigade — Slavko Lepičnik, uslužbenec »Nafta«, Lendava. To je čista delovna akcija, ki v njej sodeluje. Pogovor sproščeno teče:

»V naselju so: naša Pomurska brigada, šestdeset brigadirjev IX. Ljubljanske posebne brigade in 39 brigadirjev ELES brigade (elektro-gospodarstva). Za zdaj stojijo tri barake, v njih so pogradi, vsak brigadir ima tri odede. V baraki imajo radio in zvočnik. ELESovci imajo električno pečico. Od Rdečega križa smo dobili pošiljko perila in obleke, vsak brigadir pa je prvi dan dobil delovno obleko in močne čevlje. S hrano smo vsi zadovoljni. Sneg in vreme nas ne ovirata. Naša naloga je urejanje naselja. Glavni problem je blato, pa tudi tega bomo premagali. Večina je že dobila gumijaste škornje. Trošimo gramoz in polagamo smrekove veje. Za razvedrilo imamo šah in razne druge igre. Stranišča smo že postavili, za higieniše potrebe deklet pa smo v Mačkovcu dobili sobo.«

Obšla sva barake. Skupine brigadirjev urejajo teren, v njihovi pogovori pa se mešajo prekmursko, medjimursko in ljubljanske narečje. V ELES brigadi so gojenci II. in III. letnika elektrogospodarske šole iz Cerkna na Primorskem. Nova cesta bo marsikje presekalala električno omrežje in daljnovo-de, prestavit; bo treba nekaj trafo postaj. To bo njihovo delo.

Odpravil sem se v kuhinjo. Za od daleč sem slišal: »Pomije posodo! Fant, metlo v roke pa pometaj! Ali imaš čiste roke?« Znašel sem se pred Darino Podbevškovo, znano Novomeščanko. Brigadirji so ji dali vzdevek »mamis«. Kuhinja je časno v hiši Ratajevčevih. Imajo štiri brozoparilnike za kuho in vso potrebno posodo in pribor. »Mamis« je pohvalila preskrbo, posebno meso dobivajo lepo. Poslušajte, kaj so včeraj jedli:

Za zajtrk belo kavo in kruh z marmelado, za malico kruh in salamo, za kosilo rižoto z zeljno solato in mareljico kompot, za večerjo pa telečjo obarbo. V kuhinji ji pomaga deset fantov in

Britanski ministrski predsednik Macmillan bo devetega junija letos tretjič, odkar je postal ministrski predsednik po Edenovem odstopu, obiskal ZDA, da bi prejel častno diplomu doktorja na neki ameriški univerzi. Seveda se bo Macmillan »mimogrede« oglašil tudi v Washingtonu, kjer se bo sestel z ameriškim predsednikom.

Očitno je, da bo obisk v Washingtonu važnejši od diplome, ki jo bo Macmillan dobil na univerzi. Zato se opazovalci že zdaj sprašujejo, kaj žene britanskega premiera spet čez morje. Razlogov in vzrokov je več. Ze med njegovo nedavno potjo po državah Britanske skupnosti narodov se je govorilo, da se bo Macmillan na poti domov ustavil v Washingtonu. Iz tega ni bilo nič. Pač pa so opazili, da se je Macmillan vrnil nekam prerojen in bolj svež. Na svoji poti je imel priložnost govoriti z Nehrujem, dr. Evattom, pakistanskim premierom in drugim azijskimi državniki, ki so mu povedali svoje mnenje o konferenci na najvišji ravni. Macmillan je ta mnenja zelo pozorno poslušal. Kar je slišal, ga je utrdilo v prepričanju, da je prav ravnal, ko je v svojem Januarskem odgovoru na Bulganinovu pismo privolil na konferenco na najvišji ravni in s tem nekoliko presenetil Američane. Odtlej je po Temzji poteklo že nekaj vode in danes so vsi mnenja, da do nekakšne konference poglavarjev držav mora priti. Kakšna bo v resnici ta konferenca, pravzaprav še nihče ne ve, toda vsi čutijo, da je potrebna. Torej se bo Macmillan

pogovoril o tej konferenci v Washingtonu.

Prav v zvezi s to konferenco, razorožitvijo in mednarodnimi odnosi pa se v zadnjem času v Veliki Britaniji dogajajo zanimive reči. Predvsem je treba omeniti nekakšno gibanje, ki izhaja od laburistov, konservativcev

PRED TRETJIM OBISKOM

in vseh drugih. To gibanje zahteva v splošnih potezah, »da je treba glede vodilke bombe nekaj ukreniti«. S tem se vsi strinjajo. Toda določnejše glasove v tem gibanju je tudi mogoče slišati. Ti pravijo: Britanija naj se enostransko odpove vodilki bombe, s čimer bo izvedla strahoten moralni pritisk na obe velesili: ZDA in SZ. Naj bo tako ali drugače, obe stranki — konservativna in laburistična — se z grozo odvrtača od tega predloga, ki ga pripisujejo »vročerkvnežem«. Za politike obeh strank bi izvedba tega predloga pomenila zmanjšanje britanske moči in ugleda v svetu. Pravzaprav se v politiki do vodilke bombe obe stranki nič ne razlikujeta. Najdemo lahko samo eno razliko: laburisti predlagajo, da bi Britanija za dve leti pogojno prenehala z atomskimi poskusi na področju vodilke bombe.

Toda omenjeno gibanje je zelo močno in povzroča hude skrbi obema strankama, ker je mnogo bolj radikalno, kot sta obe stranki voljni iti. In

zelo močno je ker izvira iz strahu, neugodja in zlih slutenj, ki obklevajo britansko prebivalstvo danes: »Kaj bo z nami, če pride do tretje svetovne vojne?« Če za SZ in ZDA še obstaja kak dvom, da ti dve državi ne bosta popolnoma uničeni v atomski vojni, pa za Veliko Britanijo, ki je tako majhna in prenaseljena, ne obstaja noben dvom. Atomsko vojna bi pomenila popolno uničenje življenja na britanskem otočju. Tudi o tem bo najbrž govoril Macmillan v Washingtonu.

Naposled ne smemo pozabiti, da poteka zdaj v ZDA proces, ki mu pravimo gospodarska recesija ali upadanje poslovne in industrijske dejavnosti, ki je doslej že terjalo kakih pet milijonov brezposelnih. V takem položaju je popolnoma jasno, da ZDA ne bodo posebno občutljive za trgovinske interese svojih zaveznikov (vštevši Veliko Britanijo), ko bodo skušale odpraviti ali zavezati to recesijo. Uvedle bodo še hujše carine na določeno blago in skušale stimulirati proizvodnjo tistega maloštevilnega blaga, ki ga v ZDA morda doslej niso proizvajali v zadostnih količinah. Pred tridesetimi leti bi brezposelnost ne veljala za tako veliko zlo, toda danes je vprašanje brezposelnosti hkrati preizkusni kamen gospodarske politike vsake vlade. Zato utegne Britanija čutiti posledice ameriške recesije na lastnem gospodarstvu. In tudi o tem se bo moral pomeniti Macmillan v Washingtonu, ko bo »mimogrede« skočil tja s slovesnosti podelitve diplome častnega doktorja.

Povsod izredna živahnost

Kratke IZ RAZNIH STRANI

Med razpravo, ki je bila zelo živahna, so se pomenili o hmeljevih nasadih, o ureditvi katastra, o sodelovanju z zadrugo in pripravah za oskrbovanje brigad na avto cesti. Sodeloval je tudi polkovnik Simo Livada, ki je zelo nazorno spregovoril o vlogi državljanov v našem družbenem upravljanju. Tudi tu sta zborovanje pozdravila poslanska kandidata Franc Kapš in Riko Cigoj.

39 novih vozačev

Za polaganje izpitov za vozače motornih vozil, ki so bili prejšnjo nedeljo, se je prijavilo 55 kandidatov, med njimi dve tretjini poklicnih vozačev. Izpit jih je napravilo 39. Pri komisiji za polaganje izpitov povedo, da so kandidati zadnje čase bolje pripravljeni za izpit.

Nepredvidnost pešcev

Veliko ljudi še vedno nepredvidno prečka ceste, ne da bi se prej prepricali, če je prosta ali ne. Tako je bilo tudi 14. marca zjutraj. Okoli osme ure je pripeljal iz Ločne proti Novemu mestu osebni avtomobil štev. C-13070. Zaradi dveh žensk, ki sta prečkali cesto, je sofer prišel naglo zavirati. Zaneslo ga je prek ceste do nasprotij prihajajoče Jože Suštaršič. Ta je preplašena skočila v izkopen jarek in se pri tem teže poškodovala. Nesreča bi lahko imela še hujše posledice.

Pešci se vse premalo zavedajo naraščajočega prometa na cesti Novo mesto — Smednik. Ob nesreči na tej cesti v petek, 14. marca, so kot kaže zakrivila nepredvidni pešci.

Povečajmo proizvodnjo — napravimo naše življenje bolj bogato!

Delavska sveta podjetja KMETIJSKI MAGAZIN LJUBLJANA, Parmova 33, in Zadruga trgovskega podjetja AGROTEHNIKA EXPORT-IMPORT LJUBLJANA, Titova 19, sporočata svojim dobaviteljem in odjemalcem, da se je podjetje KMETIJSKI MAGAZIN s poslovalnicama v Mariboru in Celju združilo s podjetjem

AGROTEHNIKA EXPORT-IMPORT

Centjene poslovne stranke prosimo, da tudi z novim podjetjem kar najtesneje sodelujejo. Podjetje pa bo vložilo vse sile za čimbolj strokovno in dobro oskrbovanje kmetijstva.

Delavski svet podjetja AGROTEHNIKA EXPORT-IMPORT LJUBLJANA

Delavski svet podjetja KMETIJSKI MAGAZIN LJUBLJANA

Naš obisk

Skozi majhno odprtino na podstrešju hotela Kandija se plazi s hrbtno proti meni sklonjena postava. Delovna bluza se ji je zataknila v cevi centralne kurjave, ki ima menda prav pri tej luknji svoj vozil.

To je eden najboljših Pionirjevih zidarskih mojstrov, tovariš Jože Knap. Takole mi je pripovedoval svojo zgodovino:

»Pri podjetju sem od leta 1946. Takrat sem bil na gradbišču v Beli krajini 4 leta neprekinjeno. Potem sem s sedanjim direktorjem našega podjetja tovarišem Kočevjarjem odšel v Kočevje, kjer je bilo razpuščeno gradbeno podjetje Rog. Prevzeli smo njihove obveze in gradili hleve po vsej Kočevski: Loka, Koprivnik, Kočevska Reka, Primože...«

»Kje pa ste se najbolje počutili, katero gradbišče vam je najbolj ugajalo?«

»V Beli krajini je bilo lepo. Takrat še, ko smo gradili Belsad, Tovarno učil in Livarno.«

Tov. Knap je večkratni udarnik in 1. maja 1957 je bil odlikovan z medaljo dela. Ko sem ga vprašal, kolikokrat je bil proglašen za udarnika, se je malce sramežljivo, pa vendar ponosno nasmehnil:

»Menda okrog dvajsetkrat...«

Resnici na ljubo povedano: Trinajdesetkrat! Tovariš Knap pa je še vedno živahen in marljiv. V podjetju ga imajo vsi radi pa tudi on je navezan na Pionirja. Sam pravi:

pravzaprav kar podarjali. Bloki so stali na pol dograjeni, delavci pa so bili brez dela. No, tudi to smo srečno preločili in lani smo že dobili delo!

»Kaj pa mislite o obnovi hotela Kandija?«

»Bo kar lepo, le škoda, da je bilo toliko tistih, ki so vsak po svoje hoteli spremeniti načrte.«

In še nekaj: prav danes praznuje tovariš Jože petdesetletnico rojstva! Vime-nu Dolenjskega lista in tudi v imenu vseh naših bralcev mu kličemo: še na mnoga leta!

Notranjepolitični tedenski pregled

Temelji so zgrajeni

Millijarde dinarjev, naložene v nove tovarne, v zdravstvo, šolstvo in vse druge dejavnosti ter končno tudi v kmetijstvo, so nam prinesle uspehe, o katerih je bilo zadnje tedne na predvolilnih zborovanjih toliko govora. Pravi uspehi pa so tudi osnova, temelji, na kateri gradi zvezni perspektivni načrt predvideno povečanje osebne potrošnje in družbenega standarda. Seveda bo predvideno povečanje osebne potrošnje odvisno od proizvodnih uspehov v naslednjih letih, predvsem pa od produktivnosti dela, ki je pri nas še nekajkrat manjša kot v drugih evropskih deželah. Vendar če bo nagrajevanje delavcev tako, da bo spodbujalo povečanje produktivnosti, potem smo lahko prepričani, da bo doseženo predvideno povečanje proizvodnje in da bodo s tem dani pogoji, da se življenjska raven poveča do leta 1961 tako kot računa perspektivni načrt.

Računamo, da se bo osebna potrošnja povečala vsako leto za 6 do 7% oziroma na prebivalca za 4 do 5%, ker moramo upoštevati tudi letni prirast. V preteklih petih letih se je osebna potrošnja na prebivalca povečala vsako leto za okoli 2,8%, kar pomeni, naj bi se sedaj življenjska raven dvigala hitreje.

Povečanje osebne potrošnje, se pravi izdatkov vsakega posameznika za hra-

no, stanovanja, izobrazbo, zabavo, po-hištvo in vse drugo, kar štejemo sem, bomo ustvarili s povečevanjem osebnih dohodkov prebivalstva. Povečanje povprečnih plač na osnovi povečanega šte-vila kvalificiranih delavcev in produktivnosti dela je ena od osnov za povečanje življenjske ravni. K temu bo pri-spevalo tudi zaposlovanje novih delav-cov, saj predvidevamo, da se bo do leta 1961 vsako leto zaposlilo okoli 120.000 novih delavcev in nameščenec. Leta 1961 bomo imeli potemtakem v Jugos-laviji še 53% prebivalcev, ki se bodo preživljali s kmetijstvom in že 47% ta-kih, ki bodo zaposleni v industriji, go-slinstvu, obrti itd. Ze zaradi stalnega povečevanja zaposlenih se bodo morali plačni skladi povečati za okoli 23%.

Plače zaposlenih v gospodarstvu se bodo v času od leta 1957 do 1961 povečale vsako leto za okoli 7 do 8%. V skladu s tem bomo spreminjali tudi plače tistih državljanov, ki delajo v državnih ustanovah ali pa so zaposleni v drugih javnih službah. Toda ponovno moramo omeniti, da bo to povečanje lahko le posledica povečane produktivnosti dela in večjega števila kvalificiranih delavcev, ki bodo imeli zato tudi večje osebne prejemke. Da bi bilo za-nimanje za šolanje večje in da bi čim hitreje dobili kar največ visoko-kvalificiranih delavcev ter nameščenec,

predvidevamo, da se bodo plače bolj razlikovale glede na znanje vsakega posameznika. Čeprav je teže predvide-vati, koliko se bodo povečali dohodki kmečkega prebivalstva, ker je to od-visno od napredka kmetijske proizvod-nje, predvsem pa od tržnih viškov, ki jih bodo kmetje prodajali na trgu, la-hko računamo v skladu z velikimi sred-stvi, ki jih bomo dali za napredek kme-tijstva, da se bodo dohodki le-teh po-večali za okoli 20% v petih letih, ozi-ro-ma za 3 in pol odstotka vsako leto.

Ker se bodo povečali osebni dohod-ki, računamo, da se bo še naprej spre-minjala struktura potrošnje, se pravi, da bodo zaposleni porabili vedno več sredstev za nakup industrijskega blaga in manj za hrano. Prav zato se bo po-večala potrošnja hrane v prihodnjih petih letih za 5,4% na leto, a industrijskega blaga za nekaj več kot 9% na leto. Prebivalce je moral leta 1956 po-rabiti okoli 50% prejemkov za prehra-no, leta 1961 naj bi porabili za to le še 46%, zato pa toliko več za obleko, obu-tev, razne predmete za gospodinjstvo, usluge in podobno.

K življenjski ravni bodo seveda pri-spevala tudi vsa tista sredstva, ki jih bomo porabili za gradnjo stanovanj, bolnišnic, zdravstvenih domov, kino-dvoran in podobnega, kar štejemo pod družbeni standard. V preteklih petih letih smo porabili v te namene 52 mil-jard dinarjev, od leta 1957 do 1961 pa bomo porabili za to kar 109 milijard dinarjev. Se enkrat večja sredstva za te namene bodo znatno vplivala na dvig življenjske ravni posameznega prebivalca.

TRGOVSKEGA POMOČNIKA ali pomočnico sprejme Trgovsko podjetje »PREHRANA«

Novo mesto. Pismene po-nudbe dostavite osebno upravi podjetja.

Za napredek kmetijstva, zlasti živinoreje, za katero imamo v novomeškem okraju najboljše pogoje, je bila lani dograjena tudi nova veterinarska bolnišnica, ki jo vidimo na sliki. Stoji ob Ločenski cesti v Novem mestu, zdaj pa je v njej tudi novomeški osemenjevalni center, ki oskrbuje s semenom področje Metlike, Črnomlja, Kostanjevice, Mokronoga, Žužemberka, Straže-Tople in Trebnje. Do sedaj je bilo vložnih vanjo 33 milijonov dinarjev, k čemer je prispeval naš okraj 7 in pol milijona dinarjev, ostalo pa sklad za pasivne kraje in repu-bliški sklad za pospeševanje kmetijstva. Več bomo o delu in uspehih osemenjevalnega centra poročali prihodnjik.

Moša Pijade

in ljudska skupščina

Vtem ko so poslanci 21. decembra lani zadnjič zapuščali klopi v Skupščini, se je novinarju na galeriji za trenutek zazdelo, da za predsedniško mizo spet vidi znani lik pokojnega predsednika Moše Pijade.

Tudi ta zadnja seja skupščine tretjega sklicanja se je razvijala po proceduri, za katero se Moša Pijade toliko prizadeval in jo tako spoštoval. Za Mošo Pijade poslovnik ni bil samemu sebi namen. Čeprav ustavniki in izborni zakoni — je pisal se leta 1953 — dovolj obveščajo o karakteru in vlogi parlamenta in njegovih domov, kakor tudi o

Moša Pijade, velik državnik, umetnik in do kraja predan komunist, med svojim nenehnim delom skoraj ni poznal počitka. Ob prvi obletnici njegove pretrane smrti se je spominjal velikega bora in revolucionarnega poklonila vsa domovina.

pravica in dolžnostih poslancev, dajejo šele poslovnik pravo podobo skupščine, kakršna ustreza sedanjim stopnjam razvoja v Jugoslaviji.

V začetku 1954. leta je Moša Pijade sodeloval na raznih sejah skupščinske komisije, ki je pripravljala poslovnik. Terjal je, da se poslanec zagotovi ne samo svoboda govora in imunitetne pravice, ampak tudi vse prerogative v skupščini kot celoti, v domu, katerega pripada, ter v vseh odborih in komisijah. Po njegovi sodbi poslanec mora dobiti odgovore na vprašanja, zastavljena Zveznemu izvršnemu svetu, ker je to samo politični izvršni komite Skupščine, kakor tudi resorni sekretarjem v državni upravi. Bila je to izdelava splošne opredelitve političnega vodstva države: da je poslanec osnovno gibal in nosilec celotnega dela v skupščini, predstavnik skupnosti in hkrati področja, ki ga je izvolilo.

Prav zato vsebujejo poslovnik Skupščine podrobne odredbe o gibanju mehanizma Skupščine in o vodenju dela na sejah, dolo-

čajo kako govornik prosi za besedo in kako jo dobi in kdaj o istem predmetu lahko govori le enkrat, natančno določajo o sklepnosti in kdaj se polnovoljavno odloča, kako se glasuje in izbira predsednika republike, zveznega izvršnega sveta, funkcionarjev skupščine in slednjič, kako se izdajajo zakoni in druge odredbe.

Moša Pijade je poudarjal potrebo, da se pri vsem tem zaščitijo pravice poslancev — bodi kot posameznikov, bodi manjših skupin poslancev. S polnim zaupanjem v demokratično vsebino volilnega in skupščinskega sistema ni zanemarljivo.

da je poln humorja vprašal tuje kritike, ki demokracijo istovetijo z večpartijskim sistemom: »Kje naj pa najdemo vse te partije — razen v emigraciji, kjer jih je res kakor gob po revolucionarnem viharju.«

Toda pokojni predsednik je bil tudi sam zelo kritičen. Po prvem letu dela Skupščine je bil na primer nezadovoljen s skromnim številom vprašanj, ki so jih poslanci postavili vladi. Moša Pijade je opozoril odbore na njihovo pravico, da pokličejo ljudskega poslanca, da jim poroča o stanju v volilnem okraju oziroma v gospodarski organizaciji, ki ga je izvolila. Opazil je nizko število sej odbora za zunanje posle. Ni mu ušlo, da nekaj poslancev ne dvigne mnenja, da se ne steno-grafijski beležki. Kot poslanec je vpadel v besedo predsedujočemu v izvršnem svetu, ker je sodil, da je bila kršena procedura.

Zadnja štiri leta jugoslovanske parlamentarne zgodovine so obelodanila z osebnostjo Moše Pijade, zakonodajalca velikega formata, ki je hkrati bil tudi potrpežljiv graditelj sistema socialistične demokracije.

SKUPNOST NAM JE POMAGALA

(Prenos s 1. strani)

Velik napredek nam preprosto kažejo tudi te številke: takoj po vojni je znala vrednost celotne proizvodnje v okraju komaj nekaj sto milijonov, lani, komaj poltridesetletje po končani vojni, pa že dobrih 13 milijard in 300 milijonov dinarjev! Takega napredka in ekoka na vseh področjih življenja Dolenjske doslej še nikoli ni doživela.

Od vseh sredstev smo v zadnjih 4 letih vložili iz investicij v industrijo milijardo in 406 milijonov din, v kmetijstvo 229 milijonov 700.000 din, v gozdarstvo 219.800.000 din, v gradbeništvo 21.800.000 din, v promet 53 milijonov, v trgovino 22 milijonov, v obrt in gostinstvo 108 milijonov, za stanovanja in komunalno graditev nekaj nad 270 milijonov, za kulturo, prosveto in socialno dejavnost 383 milijonov ter v delo državnih organov in ustanov nekaj nad 20 milijonov.

Razen tega pa smo porabili iz negospodarskih investicij za stanovanja in komunalo 357 milijonov, za vodovode 396 milijonov, za elektrifikacijo podeželja in za ostala javna komunalna dela skoraj 108 milijonov dinarjev.

Ni pa bila to vsa pomoč skupnosti, ki jo je Dolenjska dobila. Ker smo pasivni, nam pomaga vsako leto republika tudi s prispevkom v proračun okraja. Od česa živi naš okraj? Zadnja štiri leta so dajali dohodki iz gospodarstva 55 odstotkov, dohodki od prebivalstva 41 odstotkov in dotacija LRS 4 odstotke. Iz dneva v dan pa raste potreba prebivalstva, ki zahteva od družbe boljše ceste, šole, zdravstveno službo, vodovode, komunalne naprave

DRŽAVLJANI JUGOSLAVIJE!

Bratstvo in enotnost naših narodov sta ena največjih pridobitev ljudske revolucije. V pogojih polne narodne enakopravnosti vseh narodov Jugoslavije to zgodovinsko pridobitev nadalje krepimo z izgradnjo sistema družbenega samoupravljanja in gospodarskega razvijanja zaostalih področij, s prizadevanjem, da bi čimprej odstranili razdeljenost Jugoslavije na razvite in zaostale pokrajine. Dolžnost nas vseh je, da ko punčico očesa čuvamo in nadalje razvijamo bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije. Volitve v Zvezno ljudsko skupščino in v skupščine ljudskih republik naj močno potrdijo politiko bratstva in enotnosti. Naj bodo še ena manifestacija enakopravnosti, ki jo uživajo vsi jugoslovanski narodi in vse narodne manjšine v deželi! Naj bodo manifestacija njihove trdne enotnosti v izgradnji nove, socialistične skupnosti narodov Jugoslavije. To bo prepričljiv odgovor vsem sovražnikom, ki skušajo ovirati naš socialistični razvoj.

Naši poslanski kandidati

FRANC PIROKOVIĆ - COURT, poslanski kandidat volilnega okraja Sentejnerje — Kostanjevica — Podbočje, je bil rojen 25. marca 1914 v družini obrtnika v Sentejnerju.

Mlada leta je preživel doma in v Novem mestu, kjer se dokončal gimnazij in se nato vpisal na elektrotehniški oddelk ljubljanske univerze. Zaradi vojne je leta 1941 prekinil študij in odšel na politično delo v domači kraj. V KPS je bil sprejet leta 1941. Do marca 1942 je delal v organizaciji, nato pa bil partizan, najprej v eni izmed grup Dolenjskega odreda (na Rdečem kamnu). Kmalu je postal komandir čete, komandant bataljona Vzhodno-dolenjskega odreda in komisar bataljona, nato pomočnik komisarja odreda in komisar brigade. Bil je nato inštruktor Glavnega štaba NOV Slovenije, zatem pa do jeseni 1944 v d. načelnika kadrovskega oddelka v Glavnem štabu NOV Slovenije. Se pred osvoboditvijo Beograda je odšel v Italijo, od tam pa preko osvobodene ozemlja v vojaško šolo v Sovjetsko zvezo, od koder se je vrnil maja 1945 v osvobodeno domovino. Dve leti je nato delal v Vojni misli na Dunaju in izvrševal repatriacijske posle, po vrnitvi pa je delal v sekretariatu za notranje zadeve v Beogradu in v Ljubljani. Jeseni 1953 se je vrnil v Novo mesto, kjer je bil izvoljen za predsednika okrajnega ljudskega odbora.

Tovariš Pirokovič je rezervni polkovnik JLA, nosilec številnih odlikovanj in Soomenice 1941. Tudi doslej je bil poslanec republiškega zbora, kjer je delal v skupščinskem odboru za organizacijo oblasti. Nekaj časa je bil tudi sekretar OK ZKS. Je član fakultetnega sveta elektrostrojne fakultete v Ljubljani, član OK ZKS, okrajnega SZZL in sodelavec v raznih odborih in komisijah v Ljubljani in Novem mestu.

NIKO ŠILIH, poslanski kandidat volilnega okraja Črnomelj za republiški zbor, je bil rojen 8. decembra 1919 v Trebnjem kot sin železničarja. V Novem mestu je dokončal gimnazijo, nato pa se je vpisal

na ekonomsko fakulteto v Beogradu, kjer je študiral do izbruha vojne pomladi 1941. Od leta 1938 je začel delati

med dijaško mladino v Novem mestu; leta 1939 je bil sprejet v KPS in je kmalu postal član okrajnega komiteja Komunistične partije. Po razpadu Jugoslavije je kot član tega komiteja odgovarjal najprej za vojaško delo in za priprave na oboroženo vstajo, oktobra 1941 pa je odšel v partizane na Frato in bil tam do odhoda v napad na Bučko, kjer je bil v noči od 1. na 2. november 1941 ranjen. Po zdravljenju v Novem mestu je znova delal v okrajnem komiteju KPS do marca 1942. Med tem časom je Italijanom večkrat ušel in prebil nekaj časa tudi v ilegali, dokler ni v marcu 1942 odšel znova v partizane na Blatni klanec. Kmalu je postal komisar bataljona, kasneje komisar Zahodno-dolenjskega odreda, namestnik komisarja Tomšičeve brigade in njen komisar in kasneje komisar Gubčeve brigade XII. in XV. brigade. Do konca vojne je delal v Oddelku za zaščito naroda, po osvoboditvi pa je bil na odgovornem mestu v ministrstvu za notranje zadeve v Beogradu.

Od leta 1947 dalje je bil pomočnik ministra za notranje zadeve LRS, nato sekretar drž. sekretariata za notranje zadeve LRS, dokler ni leta 1953 odšel na odgovorno mesto

v Izvršni svet Ljudske skupščine LRS. Zdaj je sekretar Izvršnega sveta LRS.

Tovariš Šilih je bil tudi doslej ljudski poslanec republiškega zbora. Je član Glavnega odbora SZDL Slovenije, član CK ZKS, predsednik kadrovske komisije pri CK, član GO ZB NOV Slovenije in sodelavec v raznih organih družbene upravljanja. Za svoje delo v NOB je bil odlikovan s številnimi priznanji in je nosilec Spomenice 1941.

Kandidat za republiški zbor FRANC JAKLJEVIČ se je rodil 28. aprila 1918 na Lokvici pri Metliki. Zgodnja smrt očeta, ki je bil zapustil ženo in pet nepreskrbljenih otrok, je prisilila najstarejšega sina Franca, da je poiskal delo v takratni banovinski trsnici in drevnici v Metliki. Na Grmu pri Novem mestu je potem tudi dovršil kmetijsko šolo.

Takoj po izbruhu vojne je l. 1941 začel sodelovati z OF; delal je sprva v vaških organizacijah, nato pa v rajonskih odborih OF. Leta 1944 je bil deljen v vojaško enoto in je danes rezervni kapetan I. klase. V bojih je bil tudi dvakrat teže ranjen. V KPS je bil sprejet avgusta 1942.

Po osvoboditvi je Franc Jakljevič svoje delovne moči posvetil predvsem kmetijstvu in zadrugništvu. Bil je najprej upravnik državnega posestva na Vinomerju pri Metliki, de-

lal je v agrarni komisiji za okraj Črnomelj, bil poverjenik za gospodarstvo, predsednik komisije za kmetijska vprašanja in večletni predsednik okrajne Zadrugne zveze. Bil je tudi član republiškega in zveznega odbora Zadrugne zveze.

Vsa ta leta je bil odbornik OLO Črnomelj in potem OLO Novo mesto in je opravljal razne politične funkcije. Leta 1952 je bil pooblaščenik OLO Črnomelj, dve leti kasneje pa je bil izvoljen za predsednika Oblo Metlika in je na tem mestu še danes.

FRANC KAPŠ, predsednik Oblo Semič, kandidira za republiški zbor v volilnem okraju Metlika—Semič. Rojen je bil 6. julija 1921 v Starohovem vrhu v kmetijski družini. Ker je njegov oče odšel v Ameriko, je sin že v rani mladosti okusil vso trdoto življenja. Takoj v začetku narodnoosvobodilnega boja se je vključil v OF in delal na semškem področju kot aktivist do junija 1942. Kot aktivist je bil ujet od bele garde in zaprt v novomeških zaporih. V NOV je vstopil 17. avgusta 1943 in je nato sodeloval v različnih akcijah VOS. V Komunistično partijo je bil sprejet 15. 11. 1943, v JLA pa je dosegel čin kapetana. Tovariš Kapš je bil še drugi izvoljen za predsednika občinskega ljudskega odbora Semič.

S PREDVOLILNEGA SESTANKA NOVOMEŠKIH ŽENA

Vendarle upanje

Ob pol osmih je bil napovedan množični sestanek žena, vendar so se kmalu po sedmi uri začele prihajati žene in dekleta iz Novega mesta in bližnje okolice. Zbralo se jih je nad 150. V nabito polni dvorani Sindikatskega doma v Novem mestu je bil 13. marca predvolilni sestanek žena, združen z običnim zborom Društva za napredek gospodinjstva.

Po otvoritvi je zbranim tovarišicam govoril o zunanjih in notranjih politiki naše države tov. Jože Ravbar-Gregor. Povedal je marsikaj zanimivega, za kar so ga poslušalke nagradile s burnim plaskanjem. Za tem je predsednica mestnega društva Marija Solmajerjeva podala izčrpano poročilo o

delu društva v preteklem letu. Iz njega je bilo razvidno, da si Novomeščanke z vsaj vmenno prizadevanjem olajšati delovni mučno in trudapolno gospodinsko delo, imele so lepe načrte, toda...

... pri vsem našem prizadevanju smo naletale na neresljiv problem prostora. Je zaključila tov. Solmajerjeva. V razpravi so žene kar pridno oglašale; zanimalo so jih zlasti gradnje in ustanovitve uslužnostnega biroja za pomoč v gospodinjstvu. Tov. Franc Adam, upravnik Stanovanjske skupnosti v Novem mestu, je v imenu Oblo odgovoril na razprava in vprašanja glede nove pralnice, gradnje otroškega vrta, novih trgovin in blokov. Svetoval je, naj s pralnice raje počakamo, dokler ne najdemo ustreznega prostora, ker predvidena nova pralnica v bivši Novakovi gostilni ne bi ustrezala, ker nima dvorišča ali vrta za sušenje perila. Strinjal pa se je s tem, da so društvu nujno potrebni vsaj skromni prostori, v katerih bi lahko bila uslužnostni biro in izposojevalnica gospodinskih strojev — sesalcev za prah, ločilnice za parket itd. Iz njegovih besed smo razbrale, da se Oblo zanima za naše probleme in da nam bo pomagal kakor bo mogel, zato smo dobile nekaj upanja za uresničitev načrtov.

Tovarišice so tudi izrazile željo, da bi v mestu uvedli non stop mesnično in podaljšali obratovalni čas v novomeški meslarni. Zabeležile so, naj se prepove vzpostavitev vseh vozil voziti po žvižskem trgu ob tržnih dneh, ker se bo prej ali slej zgodile nesreče. Ob koncu je bil izvoljen tudi nov trinajstčlanski odbor, ki bi imel, če bomo dobili prostor, oblikovati delo z uresničevanjem delovnega programa.

V učilnici gospodinskega centra so po sestanku žene pokušale razne namaze in jedila iz mlečne kuhinje. Videti je bilo, da je nekaj dosegla svoj namen, ker se je takoj nekaj tovarišic javilo v enovečerni tečaj za pripravo takih jedil in pižde. Zborovanje je vsekakor uspelo: je žal, da se ga niso udeležile tudi vabljene odbornice Oblo.

Spored proslav krajevnega raznika v Adlešičih

21. marca 1958: ob 17. uri. V šoli otvoritev razstave o gospodarskem in političnem razvoju kraja; ob 19.30: Kresovi in rakete; ob 20: V šoli slavnostna akademija. Priredil KUD Adlešiči.

22. marca 1958: ob 10: Kino-predstava v šoli v Adlešičih za otroke šol: Adlešiči, Marindol, Preloka, Bojanci in Tribučje; ob 10: V dvorani Zadrugne doma zbor vseh vojaških vojnih invalidov iz prve in druge svetovne vojne; ob 13: Zbor prebivalstva; ob 14: Povorka, nato slavnostno zborovanje pred Zadrugnim domom. Po zborovanju na slavnostnem prostoru kulturni spored. Nastop mešanega pevskega zbora pod vodstvom Mihe Vahna, nastop solarjev iz Adlešičev in Marindola, folklornih skupin, tamburašev iz Adlešičev in galskega društva iz Adlešičev; ob 16: Ljudsko rajanje. Obenem v šoli kino predstava.

Ce bi prišlo do nekega spopada, ne more biti tam mir, a tu vojna; spopad bi zajel vse. To je treba nasplošiti rešiti vprašanje tih ramp, teh atomskih con in uporabe atomskega eksploziva kot vojnega sredstva. V tem je stvar in o tem bi morali govoriti na najvišjem nivoju. (Odobrovanje). Če bi človeštvo doživelo, da v kratkem pride med velikimi silami do sporazuma o tem, da se atomska energija kot vojni sredstvo postavi izven zakona in da služi samo za mirnodobske namene — to bi bil največji praznik na ulicah vsega sveta, to bi pozdravil ves svet. (Navdušenje in dolgotrajno odobravanje).

TITOVA BESEDA

(Prenos s 1. strani)

Danes se bje prava bitka na tem sektorju in žele bi pohvaliti naše ljudi, ki delajo v kmetijstvu. Pravilno je, da se trudijo, da bi proizvodnja dosegla milijon vagonov koruze. Če je v preteklem letu naše kmetijstvo lahko dalo 550 tisoč vagonov koruze, ko je bila hibridna koruza zasejana na malih površinah, zakaj ne bi moglo kmetijstvo čez tri, štiri leta, ko bo vloženi petkrat več sredstev, dati letno milijon vagonov. Poleg koruze pa se je povečala tudi proizvodnja drugih posevkov.

Razume se, da ni dovolj samo sejati in žeti; potrebno je tudi znati ohraniti te proizvode in zagotoviti pravilno organsko acijo, da bi naši državljani prišli do teh proizvodov. To pa zavisi od naših komun, od naših odborov, od naših ljudi, ki morajo več misliti na preskrbo prebivalstva, kar pa recimo samo na izgradnjo monumentalnih stavb.

Ze sem enkrat dejal, da so naše komunne in vodilni ljudje v naših mestih odgovorni predvsem za boljše preskrbo in za skrb za državljane sploh in zato ne smejo gledati, da na račun standarda ljudi pridejo do večjih sredstev za graditev. Treba je graditi, vendar moramo videti, kako in koliko je treba graditi in če je to, kar se gradi, v skladu z našimi možnostmi in s potrebami, da bo naš državljan resnično imel čimprej lepše življenje dostojno človeka. Mi ne smemo z gradnjami delati prevelikega pritiska. Nekdaj smo bili mi zgoraj za to odgovorni, sedaj pa je ta odgovornost v glavnem na ljudeh spodaj. Mi čestokrat tega niti ne moremo preprečiti.

Sami naši državljani, volivci sami, ki volijo svoja vodstva, morajo reči voljenim ljudem, naj ne grejo tako daleč in da morajo skrbeti tudi za to.

V CEM JE BISTVO PISMA IK CK ZKJ?

Splošno vzeto, ves ta niz problemov v zvezi s pismom in pomankljivostmi in nepravilnostmi, o katerih sem govoril, bomo sistematično in postopoma reševali. Našim državljanom se ni treba bati, da je to samo kratkotrajna stvar in da bo potem šlo tako, kot je bilo. Moramo poudariti, da nimajo prav tisti ljudje, ki se še boje, da bo to minilo in da se bo tedaj spet lomilo vse preko njihovih hrbtov. Ne bojte se vi, tovariši, ko imate pravico kritizirati. Dajte, recite, če imate kaj. Ne strinjam se s kritikarstvom in so ljudje, ki vse in vsakogar kritizirajo, ki nečje videti, kaj je stvarnost in iz zlih namer kritizirajo. Zdrava kritika in opozorjanje na nepravilnosti, sta nam potrebni, če želimo, da bo naša družba čimbolj zdrava in čimbolj napredovala. (Burno odobravanje in klici: Življe Titlo).

Tovariši in tovarišice! Jaz sem že poudaril, da je treba skrbeti za ljudi. Teško je človeku, če je zapuščen, kadar je sam in kadar pride težak položaj. V naši skupnosti ne bi smelo biti zapuščenih ljudi. (Odobrovanje). Naša skupnost se mora brigati za življenje in skrbti za vsakega posameznika. Prav tu v komunalnem sistemu, v skupnosti komun smo hoteli doseči to, da bo oblast čim bližje ljudstvu in da skrbijo za ljudi.

V nekaterih mestih so bili v tem pogledu doseženi lepi uspehi, v nekaterih mestih pa še ni nobenih uspehov, ker se ni šlo po pravilni poti. Jaz bi lahko marsikaj dejal na račun naših komun, ki se še niso dovolj okrepile, ni še popolnoma našle smer svojega razvoja. V zadnjem času se je v tem pogledu šlo dosti naprej. Želim, da bi bile naše skupnosti komun, te naše osnovne celice tiste, ki bodo vodile vsestransko skrb o življenju in standardu ljudi, pa tudi o nadaljnjem razvoju samih skupnosti komun in vsake komunne posebej.

Ce bi prišlo do nekega spopada, ne more biti tam mir, a tu vojna; spopad bi zajel vse. To je treba nasplošiti rešiti vprašanje tih ramp, teh atomskih con in uporabe atomskega eksploziva kot vojnega sredstva. V tem je stvar in o tem bi morali govoriti na najvišjem nivoju. (Odobrovanje). Če bi človeštvo doživelo, da v kratkem pride med velikimi silami do sporazuma o tem, da se atomska energija kot vojni sredstvo postavi izven zakona in da služi samo za mirnodobske namene — to bi bil največji praznik na ulicah vsega sveta, to bi pozdravil ves svet. (Navdušenje in dolgotrajno odobravanje).

Mladi volivci, vsi na volitve! Vi, ki prvič glasujete, glasujte za uresničenje svojih življenjskih teženj in sanj minulih generacij.

Delovno predsedstvo okrajne konference ZKS: Franc Hočvar, Francka Slak, Viktor Zupančič, Franc Pirkovič, Janez Zunič in Simo Livada (z leve na desno)

Naše osnovne šole

in njihovi problemi ob letošnjem prvem polletju

(Nadaljevanje in konec)

V Soteski so prelošanje že izvedli brez vsakih težav. Isto je treba storiti na Drganjih selih, na ostalih treh šolah pa bo to speljano postopoma, začeti s šolskim letom 1958/59.

9. V občini Sentjernej so na osnovnih šolah dosegli nekoliko slabši učni uspeh kot pa je okrajno povprečje. Šolski obisk pa se je od nekoliko let nazaj močno izboljšal. V tej občini so najslabši materialni pogoji šolstva, saj imajo od osmih šol le tri svoje lastne stavbe, vse druge imajo šole učilnice v privatnih stavbah. Takemu stanju so seveda krivi vojna leta. Na vseh šolah so bila popolnoma uničena vsa učila, ki jih še vedno ni mogoče nadoknaditi. Za učila je nujno treba predvideti večje vsote denarja.

Ko uvažamo reformo šolstva, predvidevamo ukinitve šole v Dobravi. Učence višjih razredov osnovnih šol Cadeže, Drača, Zameško je treba prešolati v Sentjernej in v Belo cerkev. V Zameškem in v Cadežah je menda to izvedeno, ker so šolski odbori uvideli v tem le korist. V Skočjanu nudijo krajevni čimtelji premalo pomoči in celo dopuščajo, da nekatere osebe, ki s šolo ne bi smele imeti nobenega opravka, šolsko delo načrtno otežujejo.

10. V občini Trebnje od osmih osnovnih šol le dva nimata lastnih zgradb — Čatež in Vrhe. Na Čatežu rešujejo problem, saj gradijo novo šolsko poslopje, iz šole Vrhe pa bo treba najprej prešolati na sosednje šole učence višjih razredov. To bo potrebno urediti tudi v Knežji vasi. V ostalem bi ostala organizacijska struktura šol za sedaj ista.

V tej občini bi mogoč biti učni uspeh malo boljši, na vsak način pa naj bo bodoča naloga izboljšati odstotek šolskega obiska, ki je od tega odvisen tudi učni uspeh.

11. Občina Žužemberk obsega osem šolskih okolišev Suhe krajine. V tem območju je bilo med vojno uničenih 5 šol, v vseh pa so bila uničena učila. Danes je najtežje rešljivo vprašanje obstoja in delovanja osnovne šole Sela-Hinj, ki jo lastnica zgradbe vsak dan podi iz edine majhne izbe. Nujna je tu gradnja nove šole in stanovanja za učni kader.

V Malem Ljpu so za šolo uredili prostore v hiši, ki je last splošne ljudske imovine. Ena učilnica zadostuje za pouk štirih razredov, učence višjih razredov pa so že prešolali v Žužemberk. Najslabši učni uspehi v tej občini so na Ajdovcu in sicer 62 odstotkov, slab je tudi šolski obisk 86,8 odstotkov. Najbolj je tu zaradi zamud kar osm neocenjenih učencev. Precej pod okrajnim

To je groba slika stanja osnovne šolstva v posameznih občinah. Prav gotovo pa nas zanima zbir podatkov za celotni okraj.

Okrajno povprečje učnega uspeha je 75,5 odstotkov, kar je za 0,6 odstotkov boljše od lanskega polletnega uspeha in za 5 odstotkov slabše od uspeha ob zaključku lanskega šolskega leta. Šolski obisk je za 1 odstotek slabši od lanskega. Verjetno je bila kriva epidemija gripe.

Od vseh 95 osnovnih šol jih še vedno gostuje 22 v privatnih stavbah. V vseh šolah je 369 oddelkov in le 330 učnih moči; manjka jih 39. Od 330 učnih moči je le 43 moških ali 14,3 odstotkov. Če bi jih hoteli razmerno razdeliti po šolah, bi moškega učitelja ne dobila niti vsaka druga osnovna šola.

jih bomo obdržali; daljšo dobo, je nujno treba izboljšati pedagoško zdravstveno razmere na šolah, urediti življenjske pogoje učitelstvu in mu pomagati pri izobraževalnovzgojnih delu. Posebno želimo vsem šolskim odborom, naj bo v bodoče njihovo delo še bolj poglobljeno in vsestransko, da bomo lahko govorili o uspešnem družbenem upravljanju tudi v šolstvu.

Janez Grašič

Drobni zapiski iz Kostanjevice na Krki

RAZGIBANO DELO DFM

V času nenavadno razgibane predvse aktivnosti naših organizacij in društev se je sestal tudi odbor Društva prijateljev mladine, ki je na seji 7. marca preselil dosedanje delo, pripravil sprejem cilbanov v pionirsko organizacijo, osnoval nov pionirski starejšinski svet, pregledal delo krožkov pionirske organizacije ter pretresel še razna druga važna vprašanja s svojega področja in se pripravil na občni zbor, ki bo v kratkem. Povedati moramo, da Društvo prijateljev mladine vzdržuje vrtec, katerega redno obiskuje 27 otrok, da je to društvo pripravilo novoletno jelko, da je pripravilo igrišče za naše najmlajše in da je sploh med najbolj agilnimi društvi v Kostanjevici.

TUDI MLADINA JE AGILNA

Kakor druge organizacije, je delavna tudi naša mladina, saj se redno zbira na sestankih, kjer študira in rešuje najvažnejša dnevna vprašanja. Hvalevredno je, da se organizacija tako zelo zanima za razna vzgojna vprašanja, ki jih rešuje na predavanjih, oziroma v debatah po teh predavanjih, ki so nenavadno živahne. Pred nedavnim je mladina imela zborovanje, na katerem so razpravljali o mladinskih delovnih brigadah. Tudi pri nas se je javilo veliko več mladine kot je lahko sprejememo.

SVET SVOBOD JE ZADIRAL

Sveta Svoboda in prosvetnih društev v občini doslej še nismo imeli, čeprav je bilo ravno pri nas mnogo takih vprašanj, ki bi jih moral prav ta svet reševati. Ker doslej ni bilo takega organa, je vsa ta dela reševal svet za kulturo, ki pa nikakor ni bil kos vsemu delu. Posledica tega je bila slaba povezanost društev, neenotnost izboraževanja, dnevna naglica in podobno, kar upamo,

je naslov komedije francoskega dramatika Claude-Andréa Pugeta, ki so jo uprizorili pretekli teden na odru DLP osmošolci novomeške gimnazije. Tradicija je že, da novomeški gimnazijci nastopijo vsako pomlad s kakšno igro v aprilu ali maju. Letos so nas presenetili že marca, presenetili pa tudi s tem, da so delo samostojno pripravili. Kot enoten kolektiv so poskrbeli za vse priprave in postavili na oder delo, ki je ugajalo predvsem mladini.

Puget prikazuje v svoji komediji »Dnevi naše sreče« iz življenja francoske mladine bujoznega okolja. Dejanje se dogaja v času šolskih počitnic, ko stopijo v ozadje družbeni problemi in pridejo do izraza osebnostna občutja mladega človeka v medsebojnem odnosu prebujajočih se deklet in fantov.

STARŠI SO RAZUMELI

Oni dan so se starši otrok, ki so volani v Kostanjevico šolo, zbrali na roditeljskem sestanku, na katerem so med drugim obravnavali tudi zidanje 165 metrov dolgega plotu in perila pred šolsko zgradbo, za kar potrebujemo zelo veliko gradbenega materiala. Ker pa šola ne razpolaga s potrebnimi denarnimi rezervami, se je vodstvo šole obrnilo na starše, ki naj bi pripeljali gradbeni material z brezplačnimi vožnjami. Prav tako naj bi starši potrebni gradbeni material darovali. Na sestanku je bilo vse to razloženo in starši so potrebo razumeli, saj se je takoj prijavilo štiriindeset voznikov, od katerih so prvi vožnje že opravili. Tako bo mogoče dograditi, kar nam je močno kvarilo šolsko okolico. Pred hišo pa bo poslej na peršču, kjer se bodo otroci univali, prikljen tu di šolski koln, ki ga ima doma vsaka hiša v Kostanjevici in ga bo tudi pionirski veslaški krožek potreboval.

Uspešno premagovanje vsega, kar zavira in zadržuje naš hitrejši razvoj, je odvisno od nas samih, od dejavnosti milijonov državljanov v političnem življenju dežele, od boljšega in bolj vsestranskega dela organov družbenega samoupravljanja, od vztrajnega in doslednega boja zavestnih socialističnih sil, predvsem pa Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zveze sindikatov in Ljudske mladine. Ogromna sredstva, namenjena nadaljnjim socialističnim izgradnjam, moramo trošiti še bolj ekonomično in še bolj racionalno, žigosati moramo sleherne pojave tudi najmanjšega razsipanja družbene imovine!

„Hvala vam, tovariši!“

»V imenu ostalih učencev našega razreda, se vam, dragi tovariši, iskreno zahvaljujem za vso veliko skrb, ki jo posvečate nam, otrokom padlih borec.« S temi besedami se je pred dnevi zahvalil tovarišem v okrajnem odboru Zveze borec Novo mesto gojenec Železničarske kovinarske šole v Ljubljani, sin padlega borca Ljotze Cesar iz Prečne. Prav tako sta se toplo zahvalila za veliko skrb organizacije Ivan Svetlin, sin padlega borca iz Gornje Straže in Božo Vrlinič, sin padlega borca iz Adlešičev, gojenca iste šole.

»Nobena druga okrajna organizacija Zveze borec ne skrbi v taki meri za otroke padlih borec kot novomeška«, je dodal predsednik

upravnega odbora Železničarske kovinarske šole tovariš Franc Potokar. Zastopniki učencev šole so nato izročili darila okrajnemu odboru ZB v znak priznanja za nesebično skrb za bodočnost otrok padlih borec.

V pisarni okrajnega odbora je na mah vzdruže kot v dobri družini. Ker se otroci ne morejo zahvaliti svojim očetom za skrb za njihovo bodočnost, se enako toplo za hvaljujejo organizaciji, ki je prevzela nalogo padlega roditelja. Omogočila jim je šolanje, da bodo lahko prišli do kruha, pa tudi sicer zanje skrbi. Tako organizacija Zveze borec v okraju v zvezi meri nadomestila 1116 otrokom enega ali oboja v vojni izgubljena roditelja. Ni to samo materialna skrb, tudi del ljubezni, za katero so bili pri krajinah s smrtjo staršev, dobe pri tovariših v Zvezi borec. Za nje so to mladi ljudje, ki so še prav posebno potrebni tople besede in razumevanja. To pa je tisto, kar ta doraščajoča mladina še prav posebno ceni.

»Prosimo še vnaprej tako razumevanje in tovarštvo, mi pa obljubljamo, da se bomo pridno učili in postali koristni člani naše domovine.« so zaključili člani delegacije.

»Ne samo, da bomo skrbeli za vas tako kot dosedaj, pač pa se bo skrb za otroke padlih borec še povečala. To nam med drugim omogoča tudi izdatnejša materialna pomoč družbe. Od vas res ne pričakujemo drugega kot to, kar obljubljate in pa, da se boste po končanem uku vrnili v naše kraje, v naše tovarne in podjetja. Dolenjski primanjkuje kadrov in upravičeno upamo, da boste vi, sinovi in hčerke padlih borec, izpolnili to vrzel.« je med drugim poudaril v odgovoru na zahvalo sekretar okrajnega odbora ZB tovariš Martin Pavlin.

Veseli večer bršljijske Svobode

Svoboda Bršljin je v soboto in nedeljo priredila v svojih tehničnih prostorih v združenem domu svoj prvi veseli večer in s prireditelji navede navdušila gledalce, ki so obkrali do zadnjega kotička napolnili dvorano.

Največ priznanja je prav gotovo žel mali knjigovozniški vajence v razgibanem prizoru »Damoklejev meč«, njegov mojster pa kot »star leaterski mavec veselojger« največ smejal Jaka Mavžel, ki je solz nasmejal zbrano občinstvo, medtem, ko je mladi »tekstilni orkester« skoraj preveč pogosto izpopolnjeval spored, vendar je za svoje izvajanje vselji požel toplo priznanje. Čutiti je bilo sicer malo začetne treme, vendar je ta po prvih ubranih taktih kmalu splahnela. Skoda je, da »muzikantje« niso bili enotno običeni kot pevec, ki so na veselo večer prav tako sodelovali s štirimi točkami. Izbor pesmi ni bil posrečen, saj si ljudje na takih večerih želijo le humorja, humorja tudi v pesmi. Fantje so

Se je v okraju okoli 400 otrok padlih borec in žrtev fašističnega nasilja, ki so brez poklica. Zveza borec bo tudi njim skušala pomagati do izobrazbe in poklica. Res je, vseh otrok ni mogoče izsolati v okraju. Za to imamo premalo možnosti: ZB jim pri skrbi učna mesta izven okraja. Z zadovoljstvom in s pohvalo moramo zapisati, da pri tem najde organizacija pri veliki večini ustanov in zavodov polno razumevanje za te otroke. Eden takih zavodov je tudi Železničarska kovinarska šola, v kateri se usposablja 23 otrok padlih borec iz novomeškega okraja. Tovariši iz okrajnega odbora ZB pravijo, da najdejo pri upravi šole vedno vso razumevanje za potrebe teh otrok. Podobno je tudi v mnogih drugih zavodih.

zapelj ubrano in z dokaj temperamentno. Za njimi je nastopil tudi harmonikar Janez in za svojo skladbo pod naslovom »Pips-faps« del dolgoletni aplavz. Nastopil je še mali solariček Pepekč, ki je v pogovoru z napovedovalcem s svojo šolsko tablico marsikaj povedal. Sporedu je sledilo nagradno žrebanje, zaključil pa ga je orkester.

Prav gotovo od Bršljijskih Svobodovcev tako pestrega sporeda nismo pričakovali. Organizatorji igre vsa pohvala, vsem nastopajočim pa priznanje, še posebej napovedovalcu, ki je v čistem odrskem jeziku tako spretno vodil program in vsako vrzel izpopolnil z vstanih navede duhovitiimi domisljicami.

Ro.

Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija — bratska skupnost enakopravnih narodov.

Ob koncu leta bodo

člani Prešernove družbe

prejeli za redno članarino 320 din pet, za 550 din pa celo 7 knjig.

Ena izmed njih je

poljudno znanstveno delo

»STEPSKE IN PUŠČAVSKE ŽIVALI«

Glavni odbor Prešernove družbe je namreč sklenil, da izda to knjigo namesto napovedane »Kruha«. To bo prva samostojna knjiga iz zbirke »Po živalskem svetu«, ki bo imela 4 do 5 zvezkov. V teh knjigah ne bo suhoparnih opisov posameznih živali, temveč bodo zbrani najboljše sestavki opisev — naravoslovcev, lovcev in ljubiteljev živali od A. Brehna pa do W. Disneyja. V prvi knjigi »STEPSKE IN PUŠČAVSKE ŽIVALI« se bomo srečali z živalmi, ki se bore v prostornih starih in puščavah za svoj obstoj. Tako bodo v prvi knjigi zbrani pripovedni sestavki o žirafah, kamelah, gazelah, antilopah, o cebrai, noju, levu, leopardu, bizonu, jastrebu, klopotci, koblicah, selkah, mravljavah, termiitih itd.

Prepričani smo, da smo s to spremembo programa in tem večletnim načrtom ustregli prav vsem ljubiteljem knjig. Pohitite z vpisom! Člane vpisujejo poverjeniki Prešernove družbe, ki so skoraj v vseh šolah in večjih podjetjih, vse knjigarne, podružnice Slovenskega poročevalca in Ljudske pravice in uprava v Ljubljani, Erjavčeva c. 14a.

DOLENJSKA IN TURIZEM

V dohodku Dolenjske ima turizem skromen delež. Zakaj, smo že velikokrat ugotovili in povedali. Dolenjska ima dovolj naravnih lepote in krajevnih znamenitosti, ki pa so zunanje-mu svetu skoraj neznane. Kdor pa ve zanje in je želel priti na Dolenjsko, je imej na poti do teh lepote in krajevnih znamenitosti vse polno ovir — od prometnih zvez do nastanitvenih zmogljivosti gostišč.

Po nalogu Izvršnega sveta LRS je bila prejšnji teden v Novem mestu konferenca, na kateri so obravnavali vprašanje blagovnega prometa v našem okraju. Udeležili so se jo predstavniki občin, okrajna, Sekretariata za blagovni promet pri Izvršnem svetu LRS, Turistične zveze, republiške in okrajne gostinske zbornice, okrajne trgovinske zbornice in večjih trgovskih podjetij.

V razpravi o gostinstvu in turizmu so bile ponovljene že znane stvari: premalo prenočišč in še ta zasedena s stalnimi stanovanjci. V Novem mestu je vsega 50 ležišč; od teh jih je polovico zasedenih po stalnih

stanovalecih. V Črnomlju imajo vsega pet ležišč, na Mirni 3, v Sentrupetu 3, v Kostanjevici tudi samo 3, v Žužemberku 8, v Straži nič, v Metliki 20. Glavnemu prenočitvenemu zmogljivosti imata obe zdravilišči, pa tudi tem primanjkuje postelj v glavni sezoni. Dve tretjini razpoložljivih tujskih sob je brez tekoče vode.

Oprema gostinskih lokalov se je lani nekoliko izboljšala. Gostinski obrati so lani kupili 15 hladilnikov. Ukrepi tržne in sanitarne inspekcije so pripomogli k odpravi nekaterih nepravilnosti v lokalih, vendar je treba še marsikaj izboljšati. Poslej bo tržna inspekcija vse ugotovljene manjše nepravilnosti kaznovala takoj na licu mesta, hujše primere pa prijavila.

Na konferenci so sprejeli zaključke, naj bi ljudski odborji namenili posebno sejo obravnavi problemov v zvezi z blagovnim prometom. Pomanjkljivosti v lokalih, zlasti take, za katerih odpravo ni potrebno veliko denarja, je treba odločno preganjati.

Letos bo prišlo v naš okraj še prav posebno veliko ljudi v zvezi z gradnjo nove avtomobilske ceste. Posebna komisija je pregledala vsa gostišča vzdolž trase in ugotovila, kaj je treba izboljšati, da bodo ustrezale potrebam. Dolžnost občinskih ljudskih odborov je, da pomagajo pri ureditvi teh gostišč. Mnogo stvari je mogoče izboljšati brez večjih sredstev. Občinski ljudski odbori pa morajo skrbeti, da tene v gostiščih ne bodo pretirane, da bodo gostišča imela na zalogi dovolj živil in primernih pijač ter da bo odnos do gostov tak, kot mora biti.

Pozdrav Adlešičanom

Za krajevan praznik pozdravlja vse Adlešičane, posebno pa domače, prijatelje, fante in dekleta vojak Miko Skube iz Skopja.

VOLIVCI, DRŽAVLJANI IN DRŽAVLJANKE!

Trajen in pravičen mir ustreza življenjskim potrebam vseh narodov in koristim nemotenega razvoja socializma na svetu, kajti vojna — zlasti v pogojih atomske oborožitve — bi pomenila katastrofalno uničenje človeškega rodu in sodobne civilizacije. S svojim vztrajnim bojem za mir na svetu, za uresničenje načela aktivnega in miroljubnega sožitja, za sodelovanje z vsemi narodi in državami, si je naša socialistična domovina Federativna ljudska republika Jugoslavija pridobila velik mednarodni ugled. Zunanja politika FLRJ je bila zmerom najpopolnejši izraz plemenitih teženj narodov Jugoslavije, da okrepe neodvisnost svoje domovine, da v miru grade svojo boljšo prihodnost, da razvijajo vsestransko enakopravno sodelovanje z vsemi narodi in državami, predvsem pa z naprednimi silami na svetu.

MARJAN KUKEC: BELA CERKEV V SNEGU (akvarel)

Zadovoljna dekleta in starši

V Pristavi pri Biču je bilo v soboto popoldne skromna, toda prav prisrčna slovesnost: 18 tečajnic je zaključilo 3-mesečni gospodinjstvi tečaj. Prišle so matere in očete deklet, približno 50 ljudem je govorila o nedeljskih volitvah tudi kandidatka trebanjske občine, ing. Vilma Pirikovič. Starši so bili prav zadovoljni in veseli spretnih deklet, ki so se na tečaju naučile

maršikaj. Tečaj je podprla domača zadruga, predavale pa so tovarišice iz gospodinske šole na Mali Loki.

Dve šahovski simultanki

V nedeljo, 15. marca, sta letošnja šahovska prvaška Dolenjske Sitar in Škerlj igrala v risalnici novomeške gimnazije simultanko proti 39 dijakom. Kot nekdanja dijaka novomeške gimnazije sta se rada odzvala vabilu šahovskega društva na gimnaziji, ki kaže v družnem času splošno delovanje. Morda so ga vzpodbudili uspehi novomeškega rojaka mednarodnega mojstra Stojana Fuca, ki letos uspešno nastopa na državnem prvenstvu v Sarajevu in čigar ime nosi društvo.

Pri obeh simultankah je sodelovalo 31 nižješolcev, 4 višješolci in 4 dijaki učiteljske. Po dve in polurni borbi je dosegel Sitar proti 20 šahistom 17 in pol točk, Škerlj pa proti 19 šahistom 18 in pol točk. Zmagali so četrtoloci: Bartelj, Hodnik, Kopac in Levičar, Remizirala sta tretješolci Primož in četrtoloci Adamič.

Predviden je tudi šahovski tečaj, na katerem bodo člani novomeškega šahovskega društva tolmačili osnovne šahovske otvoritve, končnice in drugo.

Obračamo se na sto tisoče državljanov, ki sodelujejo v raznih organih družbenega samoupravljanja! — Od vašega dela je odvisno, ali bodo materialna sredstva, s katerimi razpolagamo in o katerih odločate, uporabljena tako, kakor to terjajo interesi posameznikov in interesi skupnosti!

30 deklet iz okolice Semiča

V letošnji zimski sezoni se je udeleževalo gospodinskega tečaja v Semiču 30 deklet. Tečaj je vodila kuharica Franciška Flek iz Semiča. Seznaniila jih je z zgodovino NOB Semiča, s higieno in z zemljepisom. Učile so se tudi pletenja. S pomočjo diafilma so se seznanile z lepoto ožje domovine in nekaterih drugih držav.

Teden gasilcev v Brusnicah

Prostovoljno gasilsko društvo v Brusnicah je med požarnovarstvenim tednom pripravilo več predavanj, množični sestanek vseh članov in pešalcev tega društva na ožje gasilске vaje. Veliko truda sta pri tem strovnja predsednik gasilskega društva Jože Hudoklin in poveljnik Jože Gornik. Pohvaliti je pa treba tudi upravitelja šole Ivana Perhaja, ki je organiziral požarnovarstveno predavanje za šolske otroke.

Poslanski kandidati na Mirni

Zanimanje za nedeljske volitve v zveznih in republiških poslancev na Mirni in v okolici je preseglo pričakovanja. Čeprav so bile slabe in zasnežene, poti, se je vendar zbrala minulo sredo zvečer v telovadnem domu na Mirni velika množica občanov; do zadnjega kotička so napolnili dvorano in pozorno sledili izvajanjem poslanskih kandidatov.

Kandidat za zvezni zbor Jože Borštnar je v poljudnih besedah orisal najvažnejša dogajanja v svetu, podčrtal izredno vidno vlogo Jugoslavije v prizadevanjih za svetovni mir nato pa je na kratko omenil še izredne gospodarske uspehe naše mlade države in naših delovnih ljudi, katerih zasluga je, da smo v najtežjih okoliščinah zgradili temelje svoji industriji in s tem dosegli politično in gospodarsko neodvisnost. Seznanjati je tudi s petletnim perspektivnim načrtom gospodarskega razvoja in naložbami, ki nas čakajo v zvezi z njegovim uresničevanjem.

Nato je govoril kandidat za republiški zbor tov. Franc Kresc-Coban. Predvsem je orisal volivcem lep dosedajni gospodarski napredek domačega okraja, hkrati pa naznačil nove možnosti za še večji gospodarski razmah Dolenjske.

Z velikim zanimanjem so volivci poslušali izvajanja kandidata za republiški zbor poročevalca Toneta Pirca; govoril

je o razvoju zaostalega kmetijstva na Dolenjskem in o najrazličnejših možnostih za njegov napredek.

V razpravi so volivci načeli še druga vprašanja, ki so zlasti pereča za naše ljudi. Mnogo so govorili o elektrifikaciji, podarjaljoč, da je treba dati prednost krajevni, ki so še brez luči, nato pa pomagati tudi

drugim, da dobijo potrebni in-dustrijski tok. Tudi o vodovodu so precej razpravljali in po razgovoru sodeč upamo, da bomo letos lahko uredili vsaj zajetje. Bila je še pozna ura, ko je bilo predvolilno zborovanje, ki je prav lepo potekalo, zaključeno.

Volivci mirenske občine bomo na nedeljskih volitvah z

glasovanjem izpričali svoje zaupanje v poslanske kandidate, saj so že z dosedanjim delom med NOB in po osvoboditvi vedno dokazovali, da so jim pri srcu koristni delovnih ljudi, hkrati pa bomo pokazali, da smo pristajali vsestranskega napredka in da želimo sebi in svoji domovini čim srečnejšo bodočnost!

Volivci v poslanske kandidate, saj so že z dosedanjim delom med NOB in po osvoboditvi vedno dokazovali, da so jim pri srcu koristni delovnih ljudi, hkrati pa bomo pokazali, da smo pristajali vsestranskega napredka in da želimo sebi in svoji domovini čim srečnejšo bodočnost!

Volivci v poslanske kandidate, saj so že z dosedanjim delom med NOB in po osvoboditvi vedno dokazovali, da so jim pri srcu koristni delovnih ljudi, hkrati pa bomo pokazali, da smo pristajali vsestranskega napredka in da želimo sebi in svoji domovini čim srečnejšo bodočnost!

Volivci v poslanske kandidate, saj so že z dosedanjim delom med NOB in po osvoboditvi vedno dokazovali, da so jim pri srcu koristni delovnih ljudi, hkrati pa bomo pokazali, da smo pristajali vsestranskega napredka in da želimo sebi in svoji domovini čim srečnejšo bodočnost!

Volivci v poslanske kandidate, saj so že z dosedanjim delom med NOB in po osvoboditvi vedno dokazovali, da so jim pri srcu koristni delovnih ljudi, hkrati pa bomo pokazali, da smo pristajali vsestranskega napredka in da želimo sebi in svoji domovini čim srečnejšo bodočnost!

Kratke iz Mokronoga

Staro poslopje bivše KDZ Mokronog dobiva iz dneva v dan lepše lice, ker ga preurejajo za delavnice obrata Telekomunikacij. Tudi tehnična, ki je stala dolga leta sredi trga, se bo morala umakniti. Krajevni odbor Mokronog je na svoji seji sklenil, da jo bo prestavil na sejmišče, kar bo vsekakor bolj primerno. Vprašanje pa je, kam bodo namestili trafiko, ki je bila pod isto streho.

Vse kaže, da bo novi krajevni odbor posvetil mnogo pozornosti raznim komunalnim napravam in trgov. Cesta od šole do trga in prostor okrog zadržnega doma, sta dolgo čakala na popravilo in vzdrževanje. Zdjaj pa se čelijo rane, ki so bile precej vidne in boleče za tuje in domačine.

Na trgu, v lokalni bivšega trgovca Širčija, obnavljajo prostoro za vselitev trgovine, ki se bo od kmetijske zadruge ločila 1. aprila. Tako bo počasi tudi v Mokronogu oživeli lokalni, ki so dovolj časa čakali odrešenja. Prav gotovo pa bo treba z ustanovitvijo novih obratov računati tudi na razširitev trgovine.

V četrtek so v Mokronogu gostovali člani društva dramskih umetnikov iz Ljubljane z Bego-ovičovo dramo »Brez tretjega«. Občinstvo, ki ga pa ni bilo pre-

več, je bilo z dramo samo in mojstrsko izvedbo zelo zadovoljno in si želi še takih gostovanj.

Prejšnji teden je bil občni zbor RK Mokronog. Pred pri-laskom zboru so delegate pozdravili podmladniki RK iz mokronoške šole z objubo, da bodo tudi oni nekoč stopili v vrste članov RK. Občni zbor je pregledal dosedanje delo in ugotovil precej aktivnosti, zlasti glede zdravstvene prosvete ter pri malih asanacijah in pomoči šolskim kuhinjam, manj aktivnosti pa je bilo pri organizaciji krvodajalstva. V primerjavi s števi-

Letošnji občni zbor gasilskega društva v Stranski vasi je bil lep obračun dela vrlih gasilcev, ki se trudijo, da bi se njihova organizacija še bolj razvila in pritegnila v svoje vrste več mladih ljudi.

Predsednik društva Milan Jenčič je v poročilu navrekel kaj so lani gasilci vse naredili. Društvo ima med 25 članj 13 pionirjev, ki tvorijo svojo desetino in pridno vadijo. Tudi odrasli so marljivi, četudi so med njimi nekateri, ki niso vselej disciplinirani. Nabavili so si novo motorno brizgalno, ki jo imajo začasno shranjeno v zaslonem prostoru, vendar upajo, da to ne bo dolgo; trdno

Gasilci v Stranski vasi

so sklenili, da se letos dogradijo gasilski dom. Med vaščani so že zbrali 58 kub. metrov lesa. Pohvalili so delavnost Jožeta Retaja in njegovo skrb za razvoj društva.

Sodelovali so tudi pri vajah s sosednjim šmihelskim društvom in organizirali v zimskem času teoretični pouk za člane. Kot pri večini društev, je tudi tu problem denar, zlasti ker je društvo šele v razvoju. Potreba so velike sredstva pa prenamajna. Prepričani so, da jih bo v bodoče podprli OBO, kajti to gasilsko društvo je edino v tem kraju in je njegov dolgoročen precej obsežen, saj zajema Stransko vas, Gorenje in Dolenje Lakovnice, Jurno vas, Rupeč vrh, Rajnušče, Re-kulik, Rakovnik, Bircno vas ter Veliki in Mali Podluben.

Milko

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

Tedenski koledar

Sreda, 19. marca — Jožef. Četrtek, 20. marca — Igor. Petek, 21. marca — Bilka. Sobota, 22. marca — Vasilij. Nedelja, 23. marca — Slava. Ponedeljek, 24. marca — Simon. Torek, 25. marca — Minka. SONEC: 21. marca vzhaja sonce ob 6.04 in zahaja ob 18.15. Dan je dolg 12 ur 11 minut. LUNA: 20. marca ob 10.50 mlaj.

KINO

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

»KRKA« — NOVO MESTO: od 18. do 20. 3. slovenski film »NE CA-KAJ NA MAJ«. Od 21. do 24. 3. češki barvni film »KOD IN KAM«. KOSTANJEVICA: 19. 3. francoski barvni film »IMEL SEM SEDEM HERA«. 23. 3. poljski film »FRIDRIK CHOPIN«. METLIKA: 19. 3. jugoslovanski film »CEVČIČKI NA ASPAJ-TU«. 22. in 23. 3. francoski film »GROF MONTE CRISTO« — I. del. CRNOMELJ: 18. in 19. 3. ameriški film »MOJ VOHUNEK«. 21. in 22. 3. ameriški film »DESTEY«. STRAZA: 22. in 23. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. DOL. TOPLIČE: 22. 3. kitajski film »PREHOD PREKO REKE JANG-CE«. 23. 3. ameriški barv. vstavljen film »DRZITE LO-PEV«. ZUZEMBERK: 23. 3. francoski film »G. HULOT NA POČITNICAH«. TREBNJE: 22. in 23. 3. ruski barv. film »OTHELLO«. Predstava v nedeljo ob 14 in 16.

se, ki so pod široko oziroma naslov v oglasnem oddelku uprave lista, se približe 30 dinarjev. OPOZORILO! Stranke, ki zahtevajo pisemno naslovne oglasov ali kakršne koli informacije, naj priložijo za odgovor znanke za 25 dinarjev, sicer ne bomo odgovorjali. Naslovno oglasov, ki so pod šifro, ne izdajamo. Za poslani denar v navadnih pisnih ne odgovorjamo.

Naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih 50 odstotkov popusta, to pa ne velja za ustanove in podjetja.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče. PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov in 2 registra. Kovčič Ciril, Hrib 1, pošta Stopeče.

PRODAJALNJA: 20. marca ob 10.50 mlaj. Smelel 61. POCENI PRODAJALNJA dobro ohranjeno klaviško harmoniko na 96 basov

OB 22. MARCU — KRAJEVNEM PRAZNIKU ADLEŠIČEV PRI ČRNOMLJU

„Kopljite v gozdu!“

127

zbira podatke

SAJ JE ŽE KAR TOPLO! UGOTAVLJA ALENKA NA HINEM PRAGU. VREMENSKI PREROKI PA PRAVIJO DRUGAČE: »NESTALNO S POGOSTIMI PADAVINAMI, PRICAKUJEMO PA TUDI SNEG DO NIZN...« LE KOMU BO MUHAŠTA NARAVA UGODILA? TUDI V PRETEKLEM TEDNU SO BILE NAPOVEDI VREMENA V DOLENJSKEM LISTU PRESENETLJIVO TOČNE IN ZATO ALENKA SE KAR POMISLJA PRED PRVIM PREDPOMLADANSKIM IZLETOM...

»Govoril sem s komando karlovškega vojnega področja; rekli so, da te bodo vzeli v svoje čevljarke delavnice, da se naučiš čevljarke obrti,« je rekel stari Gotnar sinu Jožetu spomladi leta 1944.

»Za partizane sem res še premlad,« je odgovoril Jože. »Da ne bom zabijal časa, se grem učiti. Krpal bom stare čevlje; mogoče bom še sebi nove škornje naredil, si jih res želim.«

In tako je Jože odšel v Po-brežje pri Adlešičih, kjer so imeli hrvaški partizani svoje čevljarke. Delo mu je šlo dobro od rok in kmalu se je priučil nekaj čevljarke mojstrije. Po enem letu učenja mu je rekel vodja delavnice: »Jože, škornje ti bom urezal, bi jih rad imel?« Jože je bil kajpak navdušen. Se isti dan si je dal pri bližnjem krojaču urezati iz italijanske rlahte jahalne hlače, da jih bo oblekel k škornjem. Hlače so bile naslednji dan že narejene in Jože je upal, da bodo tudi škornji gotovi in bo popoldne šel domov oblečen kot pravi možak. To da smola — kot blisk se je raznesla novica, da se bližajo Adlešičem Nemci in ustaši. Čevljarke delavnice je seveda prenehala delati; začeli so pospravljati in se umikati proti Bojancem.

Umikanje Jožetu nikakor ni šlo v račun. Pa je sklenil sam pri sebi: Skrijem se, nihče me ne bo našel! Odšel je v Malo Plešivico in pokukal v domačo zidnico, če je pipa dobro zaprta. Vse v najboljšem redu. Le toliko pokanja po Adlešičih mu je bilo odveč, pa tudi po dimu je začelo smrdeti. »Hm, tule pa človek ni preveč varen... Naj se skrijem v gozd? Naa, najbolje, da ostanem blizu domačega krova — zidnice!« Rečeno, storjeno. Pred leti so prekopal kos vinograde in na gornji strani je ostal re-cej globok in širok jarek, do vrha poln suhega listja, ki ga je jeseni sapa nanesla iz bližnjega gozda. In v to listje se je Jože zari kakor polh, pre-mišljaj o novih hlačah in škornjih in če je dobro zaprl pipo. Slišal je, kako Nemci in ustaši ropajo po bližnjih vaseh, bilo pa je prenevarno, da bi pokukal iz listja.

Cez kako uro je zaslišal v neposredni bližini nemško govorico, in tudi hrvaščino vmes. Bila je močna nemško-ustaška patrulja, ki je prišla na bližnji griček, da bi štela svoje ro-parje in nožigalce v Adlešičih in okolici. Patrulja se je čeda-lje bolj bližala Jožetovemu skrivališču. Na — zdajci mu je sovražni vojak stopil na ramo, potem še na trebuh. Odkrili so obranci zadnji del pa so se Jo-žetu smilile nove jahalne hlače. Vprašanje, kje so partiza-ni, se je ponavljalo znova in znova. Jože je pogumno odgo-varjal, da je še otrok in da sploh ne ve, kaj so to partiza-ni, da ne razume vprašanje in hrvaščini in podobno. Po dalj-šem prekeranju so odredili dva člana patrulje. V njunem spremstvu in pospremljan z brcami je Jože hrabro odkora-kal proti nemško-ustaški ko-mandi in premišljaj. Uiti jima ne more — poskusil bo z zvi-jačo...

Na komandi je našel nekaj sovaščanov, ki so jih Nemci in ustaši polovili, ko so reševali iz gorečih hiš svoje borno imetje.

»Cigav si, kje si bil, kaj si delal, zakaj si se skrival, si videl kje partizane?« — taka vprašanja so kar deževala. Na vsak odgovor z »ne« je dobil klofuto. Jože je sprevidel, da na tak način ne bo prišel živ iz rok teh podvajancev, pa je rekel: »Jaz pa vem za parti-zansko skladišče!« Zasliševa-nja je bilo na mah konec. »Ka-diš, si lačen, žejen?« — polno dobrot so mu ponujali.

»Vzeti morate krampe in lo-pate,« je rekel Jože. »Skladi-šče je v zemljo zakopano.«

predaleko u lozu!« se je zadržal star ustaš. »Moramo, skladišče je tam,« je odgovoril Jože.

Cudna kolona je kmalu prišla do novo prekopane zemlje, posute z listjem. »Tukaj je. Tukaj so partizani zadnjič ko-pali in nekaj shranili,« je po-kazal Jože.

Ustaši in Nemci, pohlepni za bogatim plenom, so divje za-čeli kopati. »Tamle nekje je še eno skladišče; grem pogledat ta čas ko boste kopali, potem vas popeljem še tja,« je rekel Jože vojakom, ki se sploh niso več zmenili zanj. Ko so izko-pali kakih 30 cm zemlje, so de-belo pogledali: odkopali so mrho italijanske mule, kateri je bil Jože s strelom pomagal na »oni svet«. Ker je bila mula last karlovških partizanov, je Jože poimenoval ta prostor za »partizansko skladišče«.

Novopečeni možak v novih jahalkah in škornjih je bil med tem že globoko v gozdu in na varnem, vesel, ker se je rešil in še bolj vesel, ker je tako ukanil plena lakotne Nemce in ustaše.

Danes je Jože splošno znan in cenjen čevljarški mojster. Rad se spominja tistega dne-va — 22. marec 1945 — ko je sovražniku odkril partizansko skladišče, oziroma crknjeno mulo.

ALOJZ CVITKOVIČ

NEKAJ OKROGLIH

ZASTARELA TEHNIKA

»Čuj, poba, doklej pa boš razbijal okna s to svojo fra-čo?«

»Če pa mi očka noče kupiti zračne puške!«

delo, lahko vidite, kako pola-gajo temelj za stanovanjsko poslopje. Ko se vračate domov, pa že vidite, kako mečejo iz te hiše stanovanke, ki niso plačali najemnine.«

ON VE

»Sinko, če boš priden, boš morda dobil bratca.«

»Eh mama, kaj me slepariš. Bratca bom dobil, če bom pri-den ali ne.«

BOJ PROTI PROTEKCIJI

»Sedaj si pa oglejte našo največjo zanimivost — tale kij in kamenito sekirko,« pravi upravnik muzeja obiskoval-cem.

MODERNA STARINA

»Sedaj si pa oglejte našo največjo zanimivost — tale kij in kamenito sekirko,« pravi upravnik muzeja obiskoval-cem.

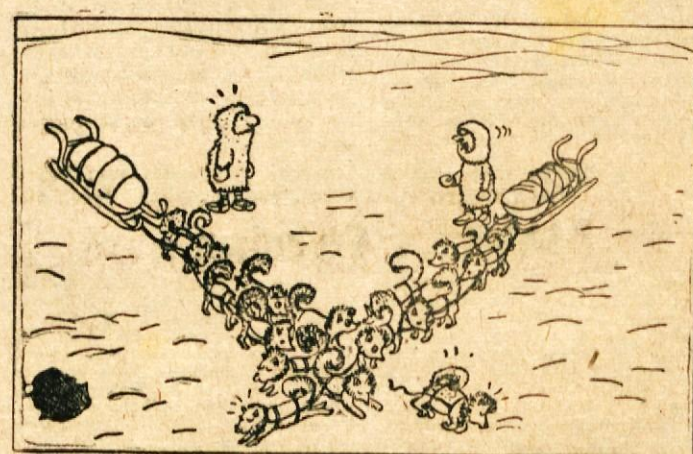
»Zakaj pa naj bo to 30 ti-soč let staro orožje največja zanimivost?«

»Zato, ker bi bilo to orožje odlično v četrti svetovni voj-ni...«

MODEREN DIJAK

»Tovariš profesor, nisem pri-pravljen. Ali me ne bi name-sto slovnice raje vprašali o jazz muziki?«

NA JUŽNEM TEČAJU NARAŠČA PROMET

— Kaj ne morete pred križiščem zalajati?

Z enodušno udeležbo na volitvah bodo naši narodi še enkrat iz-pričali, da so zvesti velikim pridobitvam ljudske revolucije, da vedo, kaj hočejo, da vedo, kam gredo in da so pripravljeni še nadalje bo-riti se za razcvet svoje socialistične domovine.

Izročitev na meji...

Cisto zimsko vreme je, če-prav je marec. Piha hladen ve-ter in po zraku se vrtinčijo raztegnjene snežinke kot cu-nje, kadar se tepejo cigani.

Pri obmejni zapornici na ju-goslovansko-avstrijski meji pri Sentilju se ustavijo vozila na

obeh straneh: na avstrijski štirje prostorni sivi policijski avtomobili, v njih polno ljudi, ki prestrašeno bulijo v nezna-no, okrog avtomobilov pa do-bra desetica orožnikov. Na ju-goslovanski strani velik pra-zen avtomobil, zraven njega en sam miličnik pa še en usluž-benec. Pripravljeni je izročit-ev »blaga«, ki je na eni strani nezaželeno, na drugi pa ga sprejemajo brez posebne ne-volje.

Po izmenjavi listin med uradnimi predstavniki obeh sosednih držav se priči iz-ročanje. Iz sivih avtomobilov po-časi lezejo ljudje obeh spolov, mladi in stari, med njimi tudi otroci. Potrti so, še bolj pa ra-zočarani. Pred tedni, nekateri že pred dnevi, so skrivaj za-pustili dom in domači kos kru-ha in šli v tužno iskat boljše-ga. Avtomobil, ker baje ni mogel dobiti zaposlitve, ali vsaj ne take, da bi lahko takoj zaslužil za avto. Ženo in do-jenčkom je šel v lov za avtom. Pa zidar z ženo in tremi otro-ki, dva pa je pustil doma usi-di. In še Tone, Marijeta, Dani-ca, Božo, vseh 67. Vsi so šli na lov za srečo, za avtomobili, za velik zaslužek brez dela, za razkošno življenje brez trplje-nja, za kraj, kjer se čedita med in mleko — znašli pa so se v begunskem taborišču. Namesto da bi zavili avtomobili z njimi proti tej idealni sreči, za ka-tero je navdušenje močno splahnelo že v zatohlih bara-

Najmlajša mati v ZDA

V porodnišnici v San Franci-scu je januarja letos desetletna dečlica rodila 3 kg težkega sinčka. Dekletce je španskega rodu. Zdravnikom je rekla, da sploh ne ve, kaj se je z njo zgodilo. Za očeta njenega ne-zakonskega otroka je navedla 28-letnega ljubimca svoje ma-tere.

kah, so zavili na jug. Po legal-ni poti čez mejo, katero so pre-koračili ilegalno. Jih je kdo vprašal, kam hočejo?

»Hudiča so vprašali, le nalo-bi so nas na avtomobile in rekli, da nas bodo prepeljali v drugo taborišče! Potem so pa na odprti cesti zavili na des-no...« pove med drugim Bo-žo.

Izročitev je končana vsaj za danes. Manjši so na vrsti skoraj vsak dan. Kaj bi tam z ljudmi, še svojih imajo preveč. Vsakomur svoje, pravijo.

(Po »Večeru«)

Vsi na volitve!

Z OBISKA PRI NOVOMEŠKI ZARJI IN PREHRANI

Pripravljeni smo odpreti...

Ze več kot dva mese-ca je, kar je v Novem mestu završalo: »Imamo non stop!« Gospodinjje so se oddahnile, slišati je bilo razne opazke, dobre pa tudi slabe, saj vemo, da je trgovina največkrat tarča kriti-ke. Obiskali smo trgov-ska podjetja, ki so uve-dila to novost. Marsiko-ne ve, da je to za tr-govno breme, saj po-trebujejo več kadrov in morajo plačati nadure. Non stop je bil polkus; poslušajmo, kako se je obnesel. Skoraj bi po-treboval kompas in vo-diča, da bi našel pisar-no trgovskega podjetja Zarja. To so pionirni non stop v Novem me-stu. Temen prostor, za-ložen z mizami, v njem dela pet ljudi. Direktor-ing. Barbarić je dejal:

»Zakaj ste se odločili za non stop?«

»Potrošniki so želeli, pa smo poizkusili in uspeli. Želijo ga tudi v tekstilni prodajalni, pa tekstilni prodajalni, pa

imam pomisleke. Tek-stil se namreč kupuje pri dnevni svetlobi in verjetno tudi donosno ne bi bilo.«

»V vaših prodajalnah je precej novih naprav.«

»Tehnično opremo iz-popolnjujemo kolikor moremo. Imamo že hla-dilnik, stroj za mletje kave, štiri sodobne bla-gajniške stroje, strojek za rezanje salame in nove tehnične. Lastnik stavbe je že pristal na preureditev izlozbe v poslovalnici Koloniale, tako da bomo sčasoma tudi uredili. Želimo odpreti delikatesno tr-govino, žal pa ni pri-mernega prostora.

Oglasil sem se še v prodajalni. Stregle so tri nasmehane prodajal-ke: Adamova, Prište-leva in Stoparjeva. Povedale so, da so za-dovoljne, ker je z no-vim delovnim časom potrošnikom ustrezno. Od njih sicer terja to-tekstilni prodajalni, pa porasel tudi promet.

Nato sem šel k Pre-hrani. Razgovor z direk-torjem Miheličem je potekel tako:

»Non-stop smo uvedli, ker smo kot Specerij-sko podjetje za to naj-bolj poklicani. Cim bo-mo dobili potrebne ka-dre, bomo v tej smeri nadaljevali. V specerij-ski stroki imamo zara-di majhnega zaslužka največ težav z investicijami. Letno ustvarimo 200-300 tisoč din, kar je odlično premalo. Kljub temu smo opre-mili prodajalne Kruh, Specerija in Ekonom. Pripravljeni smo odpre-ti delikatesno trgovino na trgu. Lokal bi do-bili tako, da bi Putnik zamenjal z našo prodajalno Kruh. Vendar ni-mamo sredstev za pre-ureditev in opremo. Pe-reče vprašanje investicij bi bi po moji sodbi lahko rešili na dva na-čina: tako da bi vsa podjetja ustrezne skla-de združila in jih na to sporazumno načrtno uporabljala, seveda z dodatno pomočjo obli-ne, ali pa tako, da bi investicije prevzela ob-čina in jih nato obračunavala z najemninno.«

Oglasil sem se še v njihovi non-stop pro-dajalni. Tudi tam sta me sprejela razpolože-na prodajalca. Trska Krlhova in Albin Stih. Blago je zloženo v po-licah kot na razstavi.

Ko sem se vračal v uredništvo, sem pre-mišljaj: stari lokali, slaba skladišča, zasta-rele izlozbe, toda v tem okolju delajo ljudje, polni volje in delov-nega poleta. Novome-ske gospodinjje lahko upajo, v to sem prepri-čan, da bo kmalu ustrezno tudi njihovi želji po non-stop mesni-ci in non-stop manu-fakturni prodajalni, ki bi prodajala tudi otro-ske konfekcije. In še to: čutili je tudi želje po daljšem obratoval-nem času mlekarne! C. S.

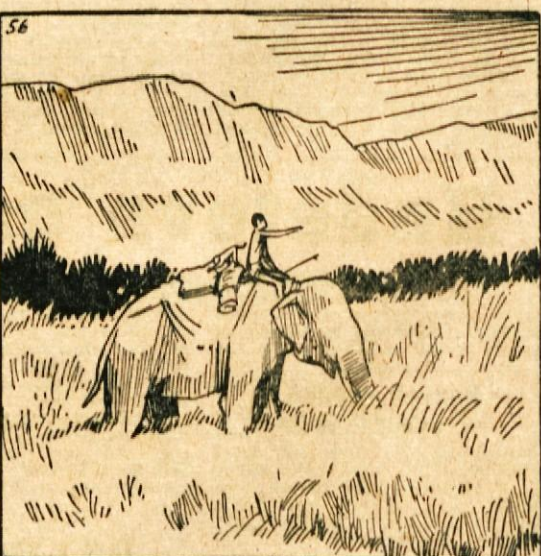
53. Zlatar se je razsrdil: »Če ne kupuješ zlata in ne prodajaš srebra, potem ne postavaj pred mojimi vrati; z berači se ne ulegem ukvarjati.« Ko sem spet pognal slona, sem se ozrl in za-klical: »Če ne prodajam srebra in ne kupujem zlata, bo imel pa moj slon, ko bo velik, take zobe, da boš ob pogledu nanje pokal od zavisti. Vrh tega bo ta slon živel več kot sto petindvajset let, medtem ko boš ti dollejši že zdavnaj mrtev in tako tudi ne bo več mogoče, da bi mu kdo kupil tvo-jeja zlata in mu z njim oskrnil slonovino.«

54. Sla sva zelo mirno po mestu, ko naju je nenadoma napadla tropa psov. Kari se ni niti malo zmenil zanje. Toda čim hitrejši je bil on, tem bolj predzniki so bili psi. Tekli so za nama; nisem vedel, kaj naj storim, saj nisem imel niti kamna, da bi ga vrغل vanje. V nekaj trenutkih sva bila obkrožena od množice psov. Tedaj se je Kari naglo obrnil, pograbil s trobecem enega iz-med psov in ga vzdignil v zrak. Ker sem se bal, da ga bo raztrčel, sem mu zakričal v uho: »Brat, brat, ne usmrti ga! Deni ga rahlo na tla, ne bo te ugriznil!«

55. V trenutku, ko se mu je trobec povetil, je pes tako strahovito zarjul ob bolečine, da je Kari obstal in ga počasi položil na tla. Ampak pes je bil že mrtev. Slon ga je bil prehuo stisnil s trobecem. Ko so drugi psi videli, kaj se je zo-dilo, so prestrašeni zbežali. Kari je naglo oddirjal z mesta in tudi meni je bilo težko pri sreč. Tekel je naravnost k reki, zlezal na obrežju mukoma po stopnicah k vodi in se, razen s trobecem, ves potopil vanjo. Zavedal se je, da poznam njegovo krivdo in jo je poskušal sprati s sebe.

56. Popoldne sva se vrnila na polje zunaj mesta. Kopi naju je čakal še vedno na tistem mestu, medtem ko je karavana že zdavnaj odpo-tovala. Olučki banan, ki so ležali pod drevesi, so pričali, da je Kapi že kosil. Kari in jaz sva bila zelo lačna in oba neizmerno navlačena mesta. Zato sem velel slonu, naj se napoti proti prevemu gozdu. Ko sem sedel slonu na hrbet, mi je Kapi planil na rame. Tako se je končalo Karijevo po-tovanje v mesto. Za živali je boljše, da žive v džungli. Džungla je prijaznejša in dobrotljivejša od kamnite mestne puščave.